

[Stats- og udenrigsministeren.]

præcis, som jeg burde have været, og beder det ærede medlem hr. Bøgholm undskylde, at jeg ikke hørte hans indledende bemærkninger. Jeg har dog haft lejlighed til at høre de — går jeg ud fra — hovedbetragtninger, som det ærede medlem har anstillet, og jeg vil gerne sige, at både jeg og regeringen er fuldt opmærksomme på de fordele, som det kan frembyde, at det høje tings medlemmer inden en debat om vanskeligt tilgængelige emner har haft lejlighed til at gøre sig bekendt med et trykt materiale, der kan danne baggrund for drøftelsen her i salen. Dette er jo bl. a., som det ærede medlem selv understregede, foranledningen til, at vi har ladet foretage en oversættelse af traktaten om oprettelse af det europæisk-økonomiske fællesskab og ladet den omdele i salen. På samme måde har de ærede medlemmer modtaget beretningen om nordisk økonomisk samarbejde, og på samme måde vil jo enhver traktat, der kommer til behandling i det høje ting, altid foreligge trykt i sin fulde ordlyd, før sagen kommer til behandling.

Jeg vil også gerne sige til det ærede medlem, at når vi ved de to sidste større debatter her i salen, både den almindelige udenrigspolitiske debat og debatten om de europæiske markedsplaner, havde arrangeret det sådan, at ministerens svar blev givet flere dage i forvejen — for mit eget vedkommende 2 dage før debatten, for de højtærede ministre Krag og Bertel Dahlgaards vedkommende 4 dage før — har den samme betragtning ligget til grund, nemlig at der skal være en rimelig mulighed for at gennemgå de synspunkter og det materiale, som indeholdes i de afgivne redegørelser.

Jeg kan derfor sige til det ærede medlem, at i fremtidige tilfælde, hvor det forud for debatter af den nævnte art kan synes praktisk at omdele visse dokumenter til tingets medlemmer, vil jeg gerne overveje muligheden herfor. Jeg ville ikke finde det heldigt, om vi skulle etablere en generel ordning på forhånd; jeg tror, at det både teknisk og praktisk vil kunne besværliggøre og sinke debatter af denne karakter. Men jeg forstår, det ærede medlem har ønsket at fremføre den saglige betragtning, at så meget baggrundsmateriale som muligt bør foreligge for det høje tings medlemmer ved behandlingen af sagerne; i den udstrækning

dette er praktisk muligt, kan jeg give tilslutning til tanken, og jeg skal gerne sige, at det ærede medlems betragtning dækker den opfattelse, jeg selv har.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Tilskud til de anerkendte arbejdsløshedskasser m. v.).

(Første behandling findes i tidenden sp. 2202, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 299).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet følgende ændringsforslag:

Af Alfred Jensen, Ragnhild Andersen, Aksel Larsen og Lynnerup Nielsen:

Til § 4.

I stk. 1, sidste linje, efter „1958-59“ tilføjes: „ , dog således, at den enkelte kasse i regnskabsårene 1958-59 og 1959-60 ikke, hvad refusion og tilskud angår, stilles ringere, end den var stillet i årene 1956-57 og 1957-58“.

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Vedrørende brændselshjælp som tillæg til dagpengehjælp) [af Alfred Jensen m. fl.].

(Første behandling findes i tidenden sp. 2203, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 299).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Udvalgets ordfører (Peter Ravn): Som det fremgår af betænkningen, har udvalget holdt 5 møder og haft samråd med den højtærede socialminister. Der er endvidere besvaret en række spørgsmål, og der er stillet et betydeligt statistisk materiale til rådighed for udvalget.

Man har drøftet mulighederne for en centralisering af kasserne, og det spørgsmål har været rejst, om der ikke kunne foretages en opdeling i 8-10 kasser, baseret på den opdeling i afstemningsområder, der gælder mellem hovedorganisationerne.

Man har også diskuteret en udligningsordning med et kontingent på 2½ eller 3 pct. af den gennemsnitlige årsfortjeneste, og således at alle ind- og udbetalinger skulle foregå over en fælles udligningsfond.

Endvidere har man været inde på, om man ved et mindre tilskud til kasser med formue og årsfortjeneste over gennemsnittet kunne nedsætte statens udgifter til arbejdsløshedsforsikringen.

Da jeg går ud fra, at de ærede ordførere for venstre og det konservative folkeparti selv vil redegøre for deres synspunkter, skal jeg som ordfører for udvalget ikke yderligere uddybe disse tanker, men vil som mit partis repræsentant sige et par ord om det lidt senere.

Jeg skal imidlertid på flertallets, d. v. s. socialdemokratiets, det radikale venstres og retsforbundets udvalgsmedlemmers, vegne udtale, at vi indstiller lovforslaget vedrørende tilskud til de anerkendte arbejdsløshedskasser til vedtagelse.

Samtidig indstiller udvalget, at det kommunistiske partis lovforslag vedrørende brændselshjælp som tillæg til dagpengehjælp forkastes.

Som ordfører for mit parti vil jeg gerne gøre et par bemærkninger om de tanker, der er fremsat fra venstres og de konservatives side. Efter vor opfattelse kan de ikke danne grundlag for nogen arbejdsløshedskasselovgivning. Det gælder således spørgsmålet om opdeling i 8-10 grupper baseret på afstemningsområderne; selv om man ser bort fra det principielle spørgsmål, om man skal tvinge kasserne ind i en organisationsform, som hverken de eller deres medlemmer ønsker, synes jeg, det tydeligt fremgår af det materiale, der har været stillet til rådighed, at disse afstemningsområder er fuldstændig

uegnede som grundlag for løsning af denne opgave. Afstemningsområderne, som de er opstillet af hovedorganisationerne, omfatter ca. 270 000 medlemmer, men der findes 666 000 medlemmer i kasserne, d. v. s. at det ikke engang er halvdelen af medlemmerne i kasserne, der er omfattet af disse afstemningsområder. Det er den ene ting. Den anden er, at de nuværende forhandlingsregler og dermed også afstemningsområderne i alt fald formelt kun gælder i denne overenskomstsituation, så det må være klart, at det er et alt for løst grundlag at bygge nogen arbejdsløshedsforsikring på.

Særlig fra venstres side har man været inde på tanken om en udligningsordning. Efter det, der er skitseret for udvalget, skulle noget over halvdelen af kasserne indbetale ca. 26 mill. kr. årlig, et beløb, som de øvrige kasser så skulle have udbetalt. Jeg mener, at denne vej er lige så ufremkommelig som de andre, der er skitseret. Hvorfor skulle en hel del kasser det ene år efter det andet indbetale millionbeløb til en udligningsordning, som de ikke har og måske aldrig vil få brug for? For disse kasser måtte det spørgsmål så uvilkårligt rejse sig, om de ikke skulle give afkald på statsanerkendelsen, som for dem ikke ville få anden reel betydning, end at de hvert år måtte indbetale et stort beløb til udligningsfonden. Ved at give afkald på statsanerkendelsen kunne de spare penge og få en langt større dispositionsfrihed, end de har i dag. Resultatet ville, så vidt jeg kan se, kun blive, at man i udligningsfonden ville få en hel række vanskeligt stillede kasser tilbage, som hvert år måtte bede om penge, men at man samtidig ville mangle de kasser, der skulle foretage indbetalingerne.

Den tredje af de skitserede løsninger synes jeg heller ikke er anvendelig. Det er et forsøg på at nedbringe statens udgifter til forsikringerne med 10-11 mill. kr. årlig, altså nogenlunde det beløb, som denne lovgivning medfører af forøgede udgifter. Den skitserede ordning bygger på den gennemsnitlige årsindtægt og formuerne i kasserne. For det første er der vel det at sige, at man allerede i loven har taget hensyn til indtægterne. Efter den foreslåede § 13, stk. 3 b, nedsættes statens tilskud, når den gennemsnitlige årsløn er over gennemsnittet i alle kasser; reduktionen kan komme helt op på

[Peter Ravn.]

70 pct. af medlemstilskuddet. For det andet er efter min opfattelse formuerne et dårligt kriterium at anvende ved tilskudsberegningerne, fordi de altid vil svinge efter kontingentets størrelse og efter ledigheden i faget.

Lad mig for øvrigt i denne forbindelse slå en rød streg under det, jeg sagde ved første behandling: at formuerne er mindre i dag set i forhold til den udbetalte understøttelse end i 1930erne. Men der er vel også grund til at gøre opmærksom på, at disse formuer er oparbejdet i henhold til den gældende lov og på opfordring fra det offentlige. Det er de offentlige tilsynsmyndigheder, der gang på gang har henstillet til kasserne at samle sig reserver til eventuelle dårlige tider. Det ville være højst uheldigt at belønne de kasser, der har fulgt henstillingen, ved nu at give dem mindre tilskud. Resultatet måtte blive, at ingen kasser i fremtiden ville være interesseret i en opsparring; de måtte tilrettelægge en kontingentpolitik, så de kunne klare dagen og vejen uden nogen større opsparring, som kun ville medføre, at de ville blive ramt netop af disse tilskudsregler. Vi går nu over til et system, så at ingen kasser kan foretage en opsparring af statens midler. Al fremtidig opsparring må ske over kontingentet, og jeg tror, man her har fundet en rimelig og naturlig løsning på spørgsmålet.

Må jeg så i nogle slutbemærkninger sige, at nødvendigheden af denne lovændring er blevet stærkt understreget netop i de sidste dage ved den skrivelse, der foreligger, og hvori der gøres opmærksom på, at Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse inden længe er tømt, og at den, hvis der ikke træffes en eller anden ordning, simpelt hen må standse sine udbetalinger. Jeg ved godt, man vil sige, at det er der intet nyt i; det er den samme situation, som denne kasse har befundet sig i mange gange tidligere, og den er blevet klaret ved forskud fra statskassen. Situationen er dog ikke den samme. Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse er i den mest kritiske situation, den måske nogen sinde har været i. Refusionen sker normalt bagud, så den udbetales omkring 1. november hvert år, og det er også rigtigt, at man tidligere har måttet have dette forskud udbetalt på et tidligere tidspunkt. Men nu nærmer man sig stærkt det tidspunkt, da den må hæve alt, hvad den har til gode i næste

regnskabsår. Jeg kan illustrere det med et enkelt tal. Indtil 4. februar i år har Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse hævet 71 mill. kr. i forskud. Den har for øjeblikket en ny ansøgning liggende om a conto-udbetaling, og inden 1. april vil den have hævet praktisk talt alt, hvad den har til gode næste år. Denne tilstand kan ikke opretholdes. Denne lovændring klarer imidlertid arbejdsmændenes problemer og mange andre. På mit partis vegne anbefaler jeg lovforslaget.

Må jeg så gøre et par enkelte bemærkninger om de ændringsforslag, der er stillet. Der er stillet to ændringsforslag i udvalgsbetænkningen. Det ene er af rent teknisk karakter og går ud på, at der gives arbejdsdirektøren i forbindelse med arbejdsnævnet bemyndigelse til at fastsætte de som følge af fortsættelseskassernes bortfald nødvendiggjorte overgangsbestemmelser. Lovforslaget betyder jo både administrative og betydelige økonomiske ændringer for arbejdslederskasserne, og det er derfor naturligt, at arbejdsdirektøren får de nødvendige beføjelser, så han sammen med arbejdsnævnet kan skabe den blidest mulige overgang til nyordningen.

Det andet ændringsforslag er stillet af det radikale venstres repræsentant i udvalget, det ærede medlem hr. Aage Fogh, og går ud på at sløjfe tilføjelsen til lovens § 15, stk. 9. Efter de hidtidige regler bliver brændselshjælpen udbetalt efter 40 dages ledighed. Den foreslåede bestemmelse gik ud på, at hjælpen kunne udbetales med halvdelen af beløbet efter 20 dages ledighed. Det er meget vanskeligt at beregne, hvad den nye bestemmelse ville koste i penge. Hvis en virkelig opgørelse skulle foretages, skulle hver kasse tælle op, hvor mange af dens medlemmer der havde en ledighed på 20 dage siden 1. oktober, og selv i så fald ville regnestykket være usikkert. På grund af denne usikkerhed og de udgifter, der vil følge med forslaget gennemførelse, har det radikale venstres repræsentant stillet sit ændringsforslag, og det er tiltrådt af et flertal i udvalget og af socialministeren.

Som mit partis ordfører vil jeg føje til, at vi gerne havde set denne bestemmelse gennemført. Under tidligere behandlinger af arbejdslederskasselovgivningen i det høje ting har jeg rejst dette spørgsmål, og jeg

[Peter Ravn.]

ved, at arbejdsløshedskasserne også gerne havde set denne ændring foretaget. Man ville da have fået en graduering, ligesom man har det for øjeblikket for huslejens vedkommende, og som det også i en række kasser er gennemført med hensyn til juleunderstøttelsen. Jeg beklager, at der ikke har kunnet opnås flertal for denne ændring, men vil af hensyn til gennemførelsen af hele lovforslaget og de gode ting, det indeholder, indstille de to ændringsforslag i betænkningen til vedtagelse og i øvrigt anbefale lovforslaget.

Alfred Jensen: Jeg vil gerne udtrykke min tilfredshed med, at udvalget har gennemarbejdet lovforslaget så hurtigt, som tilfældet har været, hvorved det er blevet muligt allerede nu at få det til anden behandling. Det er en fortjenstfuld handling, idet kasserne har brug for klarhed og for at få de midler stillet til rådighed, som er nødvendige, hvis de arbejdsløse skal have deres hjælp udbetalt. Loven vil også give en håndsrækning til de mange, der har gået ledige i 90 dage eller mere.

Når jeg har sagt det, må jeg imidlertid beklage, at udvalget ikke i sin betænkning har givet mere oplysning om, hvad det egentlig er, det har beskæftiget sig med. Jeg ser nok, at der har været holdt 5 møder, at man har forhandlet om en omorganisation af arbejdsløshedskasserne, og at man har behandlet spørgsmålet om en anden form for ydelse af brændselshjælp. Men alt det statistiske materiale, der har foreligget, ser vi ikke noget som helst om i betænkningen. Det forekommer mig at være en urimelighed, at man ikke har ladet dette materiale tilgå tingets medlemmer, og jeg mener, at det burde have været optrykt i betænkningen. Alle tingets medlemmer og offentligheden som helhed har krav på at få disse oplysninger. Jeg forstår så udmærket, at udvalget kræver materiale frem for at have det til rådighed, når udvalgets medlemmer skal diskutere problemerne og tage

stilling til lovens udformning, men det samme må også gælde tingets medlemmer, og det forekommer mig, at der er sket en forsømmelse her. Jeg ved ikke, om den kan afbødes inden tredje behandling, så at alle tingets medlemmer kan blive delagtiggjort i de oplysninger, der foreligger.

I øvrigt vil jeg sige, at det forekommer mig ubetimeligt, at man under de omstændigheder, hvorunder dette lovforslag er fremsat, så stærkt har helliget sig spørgsmålet om en omorganisation af arbejdsløshedskasserne. Det forekommer mig, at det, der var brug for, var, at man behandlede de spørgsmål, der er mest aktuelle, nemlig virkningerne af den tilskudsordning, der her er foreslået, og de ændrede bestemmelser angående brændselshjælpen.

Jeg har med megen interesse læst de få linjer, der i betænkningen står om brændselshjælpen. Jeg forstår nok, at når vi skal ind på noget sådant som det, der var foreslået, vil man gerne have lidt nøjere besked om, hvor mange penge der skal bruges; det finder jeg i sin orden, og jeg kan også indse, at det kan være vanskeligt for kasserne helt nøjagtigt at fastslå, hvor stort beløbet bliver, men det forekommer mig, at det ikke kan ligge så løst, at man kan sige, at usikkerheden angående beløbets størrelse er så stor, at det er uforsvarligt at gennemføre forslaget. Husk på, her står vi dog over for en ændring af loven, som det formodentlig er regeringens og forslagsstillerens mening skal holde fremsættelse og også tjene til at dække det, der er ydet gennem ekstrahjælp de to foregående år, og som man vil yde i år, nemlig ca. 100 kr., og det vil sige, at det beløb, der her bliver tale om fremsættelse, ikke skulle blive større end det, som er anvendt i de sidste tre år. På denne baggrund forstår jeg altså ikke, at der har været stivhed på dette område. Når jeg læser disse linjer, må jeg få den opfattelse, at det ærede medlem og udvalgsflertallet, som har stillet ændringsforslag nr. 1, egentlig ikke vil afvise tanken om at foretage en ændring af reglerne, men vil

[Alfred Jensen.]

have sikkerhed for, at man kan overskue udgifterne, og hvis det er rigtigt, må jeg forstå det således, at tanken om kortere intervaller for ydelse af brændselhjælp ikke er opgivet, men at man vil se tiden an. Jeg vil håbe, at man ikke alene vil se tiden an, men også vil se med forståelse på dette spørgsmål, og at vi inden længe kan vende tilbage til det.

Dernæst er der spørgsmålet om virkningerne af det foreliggende lovforslag. Jeg har ikke fået tilstrækkeligt materiale til at kunne se, hvorledes ændringerne vil virke kontingentmæssigt. Jeg har set i de bilag, der ledsager lovforslaget, at der er foretaget visse beregninger — om de holder, ved jeg ikke — hvorefter 2½ pct. af årsfortjenesten ved fuld beskæftigelse skulle være det maksimale for kontingentbetalingen. Man kan naturligvis diskutere, om en sådan kontingentydelse er rimelig, men i hvert fald har man beskæftiget sig med spørgsmålet og ment, at man skulle nå frem til det, og hvis jeg ikke hørte fejl, blev der også af udvalgets ærede ordfører berettet om, at man havde diskuteret en sådan kontingentbetaling, som ikke måtte gå over 2½ pct. af årsfortjenesten. Jeg ved ikke, om det gjaldt samtlige fag eller kun enkelte fag. Jeg tager et fag som arbejdsmændene, et af de fag, som, hvad arbejdsløshedskassen angår, er dårligst stillet, hvor lønnen er lav, hvor kårene altså er vanskelige. Efter det materiale, der ledsager lovforslaget som bilag — og jeg har jo ikke andet at holde mig til — skulle arbejdsmændene for indeværende år få 13,1 mill. kr. mere i tilskud og refusion, når denne ordning gennemføres, og det er egentlig ikke vanskeligt at finde ud af, at hvis arbejdsløshedskassen ville og den måtte for arbejdsdirektøren, kunne den give arbejdsmændene en lettelse på 1 kr. om ugen i betalingen til arbejdsløshedskassen. Jeg ved ikke, om den får lov til det, men selv om der gives en sådan tilladelse, kommer man ikke ned på de 2½ pct., for det ville blive ca. 4 kr. om ugen, og selv om man sætter kontingentet 1 kr. ned, kommer man ikke stort længere ned end til 4 kr. 35 øre. Det vil altså sige, at arbejdsmændene, selv om man giver dem al den kontingentlettelse, som under

de givne vilkår kunne gennemføres, ikke vil komme ned på 2½ pct.

Jeg rejser det spørgsmål her, fordi jeg synes, der er noget forkert i, at man ikke har taget det op til alvorlig overvejelse. Det er forkert, fordi Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse det ene år efter det andet har ca. 100 000 medlemmer, der berøres af arbejdsløsheden, og disse 100 000 medlemmer må i den periode, de går arbejdsløse, svare nøjagtigt samme kontingent, som når de har arbejde. Kontingentet kan måske synes overkommeligt for den, der har en ugeløn, selv om han er lavt lønnet og ikke får mere end 170-180 kr. om ugen, men det er klart, at når han går ned på understøttelse og ikke oppebærer mere end omkring 100 kr., er en kontingentydelse på 4 kr. faktisk for meget. Egentlig burde de arbejdsløse ikke betale kontingent; de burde være fritaget, men skal dette gennemføres, må de øvrige betale mere, og derfor synes jeg ikke, det er tilfredsstillende, at man ikke har foretaget beregninger herover og taget hensyn til det. Jeg ved jo ikke, hvad der ligger i det materiale, som altså indtil nu er hemmeligt for mig og vel også for det store, store flertal af tingets medlemmer, men jeg rejser spørgsmålet, fordi jeg mener, at dette problem må tages op til behandling og løses i overensstemmelse med de ønsker, som fremkom på arbejdsmændenes kongres og delegeretmøde.

Dernæst mener jeg, at også det spørgsmål, jeg fremdrog ved første behandling, om kasser, der kommer til at bære større kontingentbyrder, burde have været behandlet. Jeg ved ikke, om det har været behandlet. Jeg rejste spørgsmålet om Kvindeligt Arbejderforbund og gjorde opmærksom på, at også Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund, hvis denne ordning gennemføres, kan komme til at kræve mere i kontingent. Jeg forstod på det ærede medlem hr. Poul Sørensen, at han var enig med mig i, at der var en skævhed her, og at der var lidt urimeligt i, at visse kasser kom til at bære større byrder. Jeg ser ikke, at man har taget hensyn til det. Jeg ser ikke, at man har bearbejdet denne ordning på en sådan måde, at man har sikret en rimelig løsning af de forskellige kassers problemer, og det måtte vi dog kunne forlange

[Alfred Jensen.]

i en situation, hvor man ikke er klar til at gå til omorganisering. Jeg ved slet ikke, om en sådan omorganisering skal foretages, men når det ikke sker, må man dog sikre sig, at de enkelte kasser ikke kommer i den situation at måtte belaste medlemmerne med alt for store kontingentbyrder.

Hvis vi havde haft mulighed for det, ville vi have stillet et ændringsforslag, som sikrede, at ingen kasse blev dårligere stillet som følge af de principper, der er nedlagt i det foreliggende lovforslag. Men enhver kan jo se, at det med det materiale, vi har til rådighed, og med de muligheder, vi har for at undersøge virkningerne af det, vi laver, er vanskeligt at stille et sådant ændringsforslag, og derfor har vi ikke gjort det. Men loven skal jo nu stå sin prøve i praksis, og en del af bestemmelserne skal vel tages op til revision, og derfor har vi nøjedes med at foreslå, at kasserne de første to regnskabsår ikke må stilles dårligere, end de har været under den hidtidige ordning, og her tænker vi særlig på de kasser, jeg har nævnt, og som jeg mener vil kunne få problemer med kontingentet.

Vi har altså stillet et ændringsforslag til lovforslagets § 4, hvorefter der føjes en bisætning til stk. 1. I denne bisætning siges det, at den enkelte kasse i de næste to regnskabsår ikke må stilles ringere, hvad tilskud og refusion angår, end den har været i de to foregående regnskabsår. Det mener vi vil være en betryggelse for de kasser, der får mindre tilskud; de vil få en periode at tilpasse sig i, og hvis lovgivningsmagten mener, at deres interesser er gået for nær, er der mulighed for i den to-årige periode at lave om på skalaen, så man rammer det helt rigtige. Jeg er ikke klar over, om nogle kasser bliver særlig favoriseret ved denne ordning. Så vidt jeg kan se, bliver Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse det i hvert fald ikke; også det må man tage i betragtning.

Jeg tror ikke, at den foreslåede ordning holder i det lange løb. Hvad princippet angår, er jeg enig i, at det er bedre end det tidligere gældende, at tilskud hovedsagelig blev ydet i forhold til kontingentbetalingen, men jeg frygter, at ordningen kan komme ud for en belastning, som den ikke kan bære. Hvad vil der ikke ske, hvis arbejds-

løsheden forøges med 50 pct., altså fra ca. 10 pct. til 15 pct.? Så kan ordningen ikke holde. Der kan også ske forskydninger på anden måde, så vi bliver nødt til at tage den op til behandling senere. Jeg tror altså ikke, at det her foreslåede er en endelig ordning. Den tager slet ikke hensyn til arbejdernes ønske om, at samfundet helt og fuldt bør bære omkostningerne ved arbejdsløsheden, når det ikke er i stand til at skaffe dem beskæftigelse.

Dernæst løser den foreslåede ordning ikke en hel del af de spørgsmål, der er brændende, nemlig dagpengenes og husleje-hjælpens størrelse og omfanget af den kreds af forsikrede, der kan få hjælp. Det er ikke tilfredsstillende. Jeg har på min gruppes vegne foreslået, at karenstiden blev afskaffet; det er et problem, som skal løses, og som jeg forstår ikke er diskuteret i denne forbindelse, hvilket jeg mener er urimeligt.

Dernæst er der spørgsmålet om brændselshjælpen. Det er et problem, der må og skal løses, og jeg er tilfreds med, at det ærede medlem hr. Peter Ravn redegjorde for sin stilling til problemet og dermed tilkendegav, at dette spørgsmål ikke får lov til at blive lagt til side, men fortsat vil blive rejst, og at det skal løses. Det er klart, at det måske kan slæbe af i år, hvor man på toppen af de 104 kr. giver en ekstra hjælp på 100 kr. til dem, der har gået ledige i 90 dage, men det er klart, at til næste år vil disse penge mangle, og så bliver man nødt til at tage spørgsmålet op. Her har vi i vort lovforslag i overensstemmelse med ønsker fra arbejdsmændene og andre grupper foreslået, at man skulle gå over til at yde brændselshjælpen som et tillæg til dagpengene. Jeg tror ikke, man kan finde frem til en mere fornuftig løsning end den, arbejdsmændene og Kvindeligt Arbejderforbund har peget på. Enhver ved, hvilke vanskeligheder der er, når hjælpen gøres betinget, når man f. eks. skal have gået ledig i 90 dage for at få 100 kr. Enhver kan se de vanskeligheder, den mand stilles over for, der efter 88 dages arbejdsløshed kan begynde at arbejde igen; han må give afkald på 100 kr.s hjælpen. Enhver kan se, at denne stivhed egentlig er dårligt anbragt i en social foranstaltning, som netop skulle hjælpe de dårligst stillede. Derfor har vi forsøgt at få spørgsmålet bragt ind i debat-

[Alfred Jensen.]

ten her i overensstemmelse med arbejdsmændenes ønsker, men, så vidt jeg kan se, også i overensstemmelse med erhvervslevnets interesser. Det bedrøver mig, at man ikke har behandlet vort lovforslag bedre i udvalget, men koldt og kynisk, kan man næsten sige, anbefaler, at det stemmes ned. Det forekommer mig ikke rimeligt. Det forekommer mig, at det må behandles bedre, og jeg vil ikke gøre dem, som henstiller til os at tage det tilbage, den tjeneste at gøre det. Det bør opretholdes, og jeg beder om, at der ved afstemningen først stemmes om princippet: om brændselshjælpen skal udbetales som tillæg til dagpengene, og dernæst om dækningen. Jeg har den opfattelse — og det har min gruppe og masser af arbejdere — at huslejhjælp og brændselshjælp bør det offentlige dække fuldt ud.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale, at man stemmer for vort ændringsforslag til § 4 om en overgangsordning, som skal sikre, at ingen kasser i hvert fald i de første to regnskabsår stilles dårligere end før, og anbefale, at man dog sætter sig ind i de tanker, der ligger i vort lovforslag om en anden ordning med hensyn til brændselshjælpen, og giver udtryk for det ved afstemningen.

Lorentzen: Jeg hørte meget opmærksomt efter, hvad det ærede medlem hr. Alfred Jensen docerede, men det var ikke så forfærdelig nemt at forstå ham; der var så mange ting, der blev blandet sammen. Der foreligger sikkert for få oplysninger til, at det ærede medlem hr. Alfred Jensen kan drage de rette konsekvenser af dem.

Jeg vil gerne sige et par ord om udvalgets arbejde. Enhver forhandling om ændringer i lovforslaget har reelt været udelukket, reelt, uden nogen modifikation, kort og godt. Det skal indrømmes, at flertallet ikke har nægtet at fremskaffe forskellige oplysninger, som vi fra vor side har ønsket, men man har bare nægtet at forhandle på grundlag af disse oplysninger.

Som vi også hørte det af det ærede medlem hr. Peter Ravn, blev det angivet, at lovforslagets gennemførelse ikke tålte nogen udsættelse eller langvarig behandling, da Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse ville

være tom en eller anden dag i den kommende måned eller i den måned, vi er inde i. Men mon der er et eneste medlem her i tinget, som ikke ville være med til at sørge for, at en sådan situation i hvert fald ikke fik alvorlige konsekvenser for Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse? Jeg tror det ikke. Vi er vant til næsten år for år, at Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse er kommet i øjeblikkelig pengeforlegenhed og derfor har fået forskud, og det ville sikkert heller ikke have voldt Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse nogen vanskelighed at have beholdt et sådant forskud denne gang. Nej, jeg tror ikke, at det er den rigtige forklaring på, hvorfor dette lovforslag, om jeg så må sige, skal trumfes igennem; de fleste af os er nok i stand til at finde en mere plausibel forklaring. Jeg har under første behandling fremsat min mening om den rigtige forklaring, men jeg skal afholde mig fra at kommentere den forklaring, som jeg anser for at være den rigtige.

Fra den første dag vi mødtes i udvalget, stod det mig ganske klart, at regeringspartierne havde bundet sig til at stå sammen om forslaget. Ja, der er ganske vist sket en lille ændring vedrørende brændselshjælpen, en ændring, som er foreslået af flertallet, og som det ærede medlem hr. Aage Fogh skulle have æren for, og det er sikkert også rigtigt, at noget af æren herfor tilkommer det ærede medlem hr. Aage Fogh. Det er imidlertid kun småting, som slet ikke ændrer ved lovforslagets princip eller ved den usikkerhed, der hersker med hensyn til, hvad denne lov kan komme til at koste statskassen.

Lovforslaget er fremsat af den højtærede socialminister, og som lov vil det også gå over i historien med den højtærede ministers navn under, men hvis historieskrivningen skal være rigtig, må der vist stå, at denne lov udelukkende er blevet til på grundlag af arbejdsløshedskassernes indstilling og ikke på grundlag af noget som helst andet. Det er arbejdsløshedskasserne, parten i sagen, der udelukkende — udelukkende — har bestemt, hvad der skal stå i det med undtagelse af nogle enkelte små redaktionelle ændringer.

Nu kan det være interessant, og det vil også være naturligt for mig, at nævne nogle af de tal, som det ærede medlem hr. Alfred Jensen efterlyste. Det fremgår af arbejds-

[Lorentzen.]

direktørens beretning fra 1956-57, at det gennemsnitlige kontingent i procent af årsfortjenesten har været 1,91, altså meget langt fra det højeste kontingent. Procenten er meget forskellig fra kasse til kasse. Af landets 64 kasser har 24 et gennemsnitligt årskontingent på under 1 pct., en enkelt har kun 0,06, og 2 eller 3 kasser har et kontingent på 0,24 pct. af den gennemsnitlige årsfortjeneste. Jeg kan godt forstå, arbejdsmændene er ved at blive gråhårede, når de ved, at kontingentet skulle ligge på 3,5 pct., for at de kan opnå tilskud. De har været oppe nu sidste gang på 3,26 pct. i kontingent. 18 kasser har et kontingent, der ligger på mellem 1 og 2 pct. af årsfortjenesten, og der er 13 kasser, hvis kontingent ligger over 3 pct. Blandt de sidstnævnte er arbejdsmændenes, brolægernes, gartneriarbejdernes, handskemagernes, musikernes, sadelmagernes og tapetserernes — som for øvrigt er den kasse, som har det højeste kontingent, nemlig 3,99 pct. — søfyrbødernes, sømændenes, tjenernes og tobaksarbejdernes kasser. Denne meget store forskel fra kasse til kasse indeholder nøglen til, hvorfor arbejdsløshedskasserne, og jeg tør måske også sige fagforeningerne — når det kommer til stykket måske mest fagforeningerne — modsætter sig en udjævning af disse stærkt variable procenter, eller sagt på en anden måde modsætter sig et udligningsforbund.

Man har foretaget en beregning for at se, hvad der ville ske, hvis årskontingentet var 2½ pct. af den gennemsnitlige årsfortjeneste. Hvis jeg følger den udregning, udvalget har fået, ville det give kasserne ca. 80 pct. mere, end de får i øjeblikket; man vil altså forstå, at størstedelen af kasserne har et meget lavt kontingent.

Nu er det ikke og har aldrig været mit partis mening, at staten i og for sig skulle slippe billigere, men vi har fundet, at der var noget solidt og rigtigt i en vis solidaritet mellem kasserne, så at de alle var interesseret i, at der fandt en forsvarlig administration, en forsvarlig arbejdsanvisning, en forsvarlig omskoling o. s. v. sted. Men man har nægtet os enhver forhandling; man har haft travlt, meget travlt. Nu ved jeg nok, at man om et øjeblik vil sige lidt om mig, og det skal man have lov til, det står enhver

frit for; det ærede medlem hr. Aage Fogh er så ivrig efter at komme til at sige det, at han næsten ikke kan holde det for sig selv i øjeblikket.

Den økonomiske rækkevidde af den lovændring, man er i færd med at foretage, er der ingen — heller ikke den højtærede socialminister — der kan overse i dag, og kasserne kan ikke overse administrationsudgifterne, som kommer uden for enhver kontrol. Derfor tror jeg ikke på, at denne ordning vil komme til at bestå så forfærdelig længe. Jeg tror nok, at det hurtigt skal vise sig, at den er behæftet med så alvorlige mangler, at man på ny må gå til en revision. Det er for øvrigt ikke noget helt ukendt i denne lovgivning, og der er heller ikke tvivl om, at vi befinder os på et område, som det er meget vanskeligt at lovgive om. Alene af den grund må man være forberedt på, at der vil finde en meget hurtig revision sted, når nu statskassens regning om et år eller to bliver kendt af befolkningen og konsekvenserne viser sig på så mange områder.

Jeg skal ikke forlænge denne debat, men kun sige, at vi naturligvis ikke kan stemme for lovforslaget, at vi vil afholde os fra at stemme om de to ændringsforslag i betænkningen, og at vi vil stemme imod lovforslaget ved tredje behandling, hvis ikke det undergår en væsentlig ændring. Det kommunistiske partis ændringsforslag må vi naturligvis også stemme imod.

Poul Sørensen: Det kommunistiske partis lovforslag kan ikke aftvinge os nogen interesse, og vi kan ikke medvirke til at gennemføre det.

Med hensyn til det arbejde, der har været gjort siden første behandling af denne sag, kan jeg slutte mig til den foregående ærede ordfører, der nævnte, at det er gået hurtigt i det udvalg, der har arbejdet med denne sag. Vi har atter under udvalgsarbejdet fremsat vore principielle synspunkter og forsøgt, om vi ad en af de veje, som vi kunne tænke os at gå, kunne finde frem til en nydannelse inden for arbejdsløshedsforsikringen. Spørgsmålet om en enkelt arbejdsløshedskasse, hvorved man ville få fuld og hel udligning, har været rejst; spørgsmålet om opbygning af industriforbund, spørgsmålet om at forsøge at inddele kasserne på grundlag af de områder, som

[Poul Sørensen.]

forhandlingsreglerne opdeler arbejdsmarkedet i, spørgsmålet om, hvorvidt man for at sikre de dårligst stillede kasser kunne respektere den nuværende opbygning i 64 kasser, hvor upraktisk og urimelig den end er, og så skabe en almindelig gensidighed mellem disse kasser, alle disse spørgsmål har været rejst, men er blevet afvist af flertallet i udvalget. Flertallet står altså fast på det fremsatte lovforslag, og vi har overhovedet ikke haft mulighed for at få en forhandling i gang med henblik på at skabe en mere moderne og mere tidssvarende lovgivning. Vi må altså desværre her ved anden behandling erkende, at vi vender tilbage fra udvalgsarbejdet med uforrettet sag.

Det har allerede været nævnt, at det er kassernes forslag, der foreligger her, og det har man i sandhed lov til at sige. Det kunne være interessant at finde ud af, om alle kasser i realiteten er interesseret i dette forslag. Jeg skal ikke nægte, at jeg på et meget tidligt tidspunkt, allerede i kommissionen, har givet udtryk for, at jeg mener, man ganske er gået uden om arbejdsmændenes berettigede ønske om en forbedret stilling inden for arbejdsløshedsforsikringen. Selvfølgelig foreligger der i tal en forbedring for Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, men jeg vil gentage, hvad jeg har sagt før, at for mig at se har man ikke løst spørgsmålet om den fremtidige ordning for Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, der omfatter 245 000 medlemmer.

Det er kassernes forslag, og det overraskede måske nogle, men ikke mig, at socialdemokratiet stillede sig fuldt og helt bag det; de ændrede ikke et komma i det. Men allerede ved første behandling og siden under udvalgsbehandlingen undrede jeg mig over, at det radikale venstres repræsentant på baggrund af de udtalelser, han har fremsat under flere års arbejde med denne sag, har stillet sig sådan, at man overhovedet ikke har kunnet få nogen realitetsdrøftelse i gang i udvalget. Det radikale venstre marcherede uden at blinke ind bag arbejdsløsheds-kassernes eget forslag, og det foreligger nu, efter at vi har gennemarbejdet det i udvalget uden virkelig at nå til bunds i problemerne, med radikal velsignelse her ved anden behandling. Jeg

vil understrege, at der ingen grund er til at tvinge dette lovforslag igennem på så kort tid, som man nu er ved at gøre det.

Jeg hørte selvfølgelig meget vel, at udvalgets ærede ordfører gjorde bemærkninger om Arbejdsmændenes Arbejdsløsheds-kasses øjeblikkelige stilling. De oplysninger, vi fik, var noget uklare, og jeg vil bede den højtærede minister om at klare begreberne for mig. Er det sådan, at arbejdsmændene har fået alt, hvad der tilkommer dem af statstilskud i forhold til kontingent og andre ydelser for året 1957-58? Jeg er meget vel vidende om den gældende praksis, hvorefter man først hen på sommeren eller efter sommeren foretager en regulering; men ifølge teknikken i den lovgivning, som eksisterer i dag, er det sådan, at det, der svarer til året 1957-58, kan man med rimelighed stille til kassens disposition. Jeg spørger derfor: er det ikke sådan, at der er midler tilbage, som man må formode, inden vi runder den 31. marts 1958, vil være at stille til rådighed for Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse fra statens side?

Når hertil kommer flertallets ønske om en ændring af bestemmelsen om, at det gennemsnitlige årskontingent skal have udgjort 3,5 pct. eller derover af den gennemsnitlige årsfortjeneste, således at procenten i stedet skal være 3,0, åbnes der jo alene derigennem mulighed for at stille et stort antal millioner til rådighed for Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse. Jeg spørger derfor atter den højtærede minister: med den refusion, som rettelig for året 1957-58 tilkommer Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, tillagt den ydelse, man altså som lige nævnt i løbet af et øjeblik kan beslutte at stille til rådighed — hvorledes stiller regnskabet sig så? Hvorledes vil den højtærede minister formode at regnskabet for Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse vil stille sig den 31. marts 1958?

Jeg vover altså den påstand — den højtærede minister eller andre kan eventuelt bestride den — at denne sag ikke er aktuel, i hvert fald ikke i den forstand, at man blot ved en henvisning til specielle forhold nødvendigvis må kræve gennemført en helt ny arbejdsløshedslovgivning, uden at der er foretaget en grundig behandling. I løbet af 14 dage har vi i udvalget skullet gennemgå dette lovforslag om arbejdsløs-

[Poul Sørensen.]

hedsforsikring uden i virkeligheden at kunne komme til en realitetsforhandling med det flertal, som står bag lovforslaget.

Jeg vægrer mig altså ved at tro, at der foreligger, hvad udvalgets ordfører kalder en akut situation for Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse.

I fortsættelse af de drøftelser, vi har haft om denne sag, vil jeg gerne gøre et par bemærkninger med henblik på „vanskeligt stillede“ kasser. Det er et teknisk begreb, man her har indført og jeg har fra første færd angrebet dette at beskue kasserne ud fra synspunktet: vanskeligt stillede kasser. Jeg benægter, at der er rimelighed i denne betragtningsmåde på baggrund af den teknik, man bringer i anvendelse. Jeg vil ikke, medmindre andre opfordrer mig dertil, dykke ned i det store talmateriale, vi har til rådighed, men jeg vil gøre opmærksom på, at vi i dag, hvis den højtærede ministers forslag, støttet af det ærede medlem hr. Aage Fogh, vedtages, står med „vanskeligt stillede“ kasser, hvortil der skal ydes ekstra bidrag af statsmidler, kasser, der har formuer på 10 mill. kr. Vi står altså over for at skulle yde ekstra bidrag til de såkaldt vanskeligt stillede kasser, hvoraf murernes har en formue på 10 mill. kr. og tobaksarbejdernes en formue på 10 mill. kr. Hvis det så endda var sådan, at disse formuer var opsparet af arbejderne selv, af medlemmerne selv — ja, så kunne man måske fra visse sider hævde, at disse penge ikke måtte røres; det er imidlertid sådan, at med den teknik, vi har benyttet os af i forbindelse med arbejdsløshedsforsikringen i de senere år, er det offentlige i allerhøjeste grad med i denne opsparring. Efter de tal, der foreligger for mig og for udvalget, kan man påregne, at det offentlige andel i disse to kassers formuer er mere end halvdelen, måske endda betydeligt mere. Når altså mere end halvdelen — og det er vist ikke for meget sagt — af denne opsparede formue er offentlige penge, må jeg rigtignok spørge: hvilke tanker gør den højtærede minister eller det ærede medlem hr. Aage Fogh sig om problemet: at have formue i ryggen? Meningen må vel være den, at kassen, når den kommer i vanskeligheder og altså bliver det, man forstår ved vanskeligt stillet, da må angribe

den formue, den har, og som det offentlige på denne baggrund har været med til at spare op. Jeg kan ikke bifalde, at man i en økonomisk situation som den, vort land befinder sig i, samtidig med at alle taler om, at det offentliges udgifter ikke må stige, kommer med et forslag om, at der skal stilles yderligere midler til rådighed for kasser, der har sådanne formueforhold som dem, jeg her har nævnt. Men det alvorlige i denne sag er selvfølgelig det nye princip for arbejdsløshedsforsikringen, som man nu vil gennemføre, og den disposition, man vil træffe ved yderligere at stille 1½ mill. kr. til rådighed for arbejdsløshedsforsikringen. Herom vil jeg gerne gøre et par bemærkninger; jeg har tidligere været inde på spørgsmålet, men jeg finder det nødvendigt at gentage nogle af de betragtninger, jeg gjorde gældende allerede ved sagens første behandling.

Når man i den foreliggende situation skal rette op på arbejdsløshedsforsikringen, er det ganske forståeligt — ingen i det høje ting er antagelig overrasket derved, jeg i hvert fald ikke — at man fremsætter et forslag, hvori man tilgodeser Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse. Det er jo det store problem; deri er jeg ganske enig. Men man stiller med et forslag, som vi endnu ikke har kunnet få nogen motivering for — jeg håber, vi her ved anden behandling måske kan få løftet sløret for ting, som flertallet endnu ikke har redegjort for — et forslag om, at der af statens midler i denne situation skal stilles 1,3 mill. kr. yderligere til rådighed for Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse. Andre arbejdsløshedskasser, som jeg nævnte ved første behandling, får mindre; særlig kvindernes bliver dårligt stillet i forhold til smedenes. Nu forholder det sig jo således, at der bag Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse står en formue på 63 mill. kr., og af denne formue mener jeg, at ikke 50 pct., men i hvert fald de 25 mill. kr. hidrører fra en opsparring foretaget af det offentlige. På baggrund af den spinkle stilling, man giver Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse også i denne nye opbygning, vil jeg da gerne have lov til at spørge: finder den højtærede socialminister og det ærede medlem hr. Aage Fogh det rimeligt at foretage en ændring i arbejdsløshedskasselovgivningen, hvorved

[Poul Sørensen.]

der stilles nye statsmidler til rådighed for forsikringsordningen, og således at Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse deraf skal lægge beslag på 1,3 mill. kr.?

Jeg har forsøgt at gå ind på disse ting her, har også i udvalget forsøgt at grave lidt dybere i problemerne, men det kan jeg altså ikke ved denne lejlighed. Jeg vil dog gerne for mit vedkommende have sagt, at det nye princip, som vi her møder, og som man nu altså vil lægge til grund for forsikringerne, giver som sit første udslag, at af de sparsomme statsmidler, som stilles til rådighed — og de skal være sparsomme, det ønsker man jo fra alle sider — lægger Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse beslag på 1,3 mill. kr. Betydelige beløb lægges der beslag på af andre arbejdsløshedskasser, hvis formueforhold er i allerhøjeste grad tilfredsstillende. Derfor har vi forsøgt under udvalgsforhandlingen at komme i realitetsforhandlinger om denne sag for dog i hvert fald at bringe flertallet til at forstå, at det princip, man her vil ind på, kunne blive bedre, hvis man arbejdede med det og ikke skulle haste denne sag igennem, således som vi er ved at gøre det.

Jeg vil også gerne udtale, at den mand, som jeg beundrer mest i denne sag her, er det ærede medlem hr. Hans Rasmussen. Jeg tør nok sige, at den indflydelse, som smedene — og altså også det ærede medlem — har haft på denne sags udformning, tager jeg hatten dybt af for. Når man går forslaget igennem og ser, hvorledes økonomien vil komme til at forme sig for de forskellige kasser, og hvem der lægger beslag på de nybevilegede beløb, må jeg rigtignok sige, at da er det det ærede medlem hr. Hans Rasmussen, som er dagens mand blandt dem, der har stået fadder til denne nye arbejdsløshedsforsikringslovgivning.

Denne særstilling for smedene — og andre eksempler kunne nævnes — har jeg villet fremlægge som eksempel på, hvilket udslag de nye regler, som indeholdes i dette forsikringsforslag, vil give. Jeg fastholder mit tidligere fremsatte synspunkt, at lovforslaget tager en forkert retning. Den gruppe, som man ville hjælpe, skal nok hurtigt komme i vanskeligheder igen, og de midler, der er sparet op i kasserne også

ved statens hjælp, bliver liggende urørt, som jeg her har skitseret.

Jeg har bl. a. i udvalget forsøgt at få oplysninger frem om, hvordan det ville stille sig, om man levede op til det standpunkt, som det ærede medlem hr. Aage Fogh, det ærede medlem hr. Lorentzen og jeg har haft i udvalget: at statens udgifter ikke måtte stige. I lang tid lå finansministeriets repræsentant på linje med os, vi var ganske enige. Ud fra det synspunkt bad jeg om at få beregnet, hvorledes det ville stille sig med økonomien, og der foreligger også herom en beregning. Jeg bad i første omgang om at få beregningen foretaget med skyldig hensyntagen til den arbejdsløshed, der har været i de forskellige fag, og den formue, de forskellige kasser har bag sig. Med disse forudsætninger viser opgørelsen, at man udmærket til støtte for Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse kunne gennemføre en ordning, som lå inden for de hidtidige økonomiske rammer for denne forsikringsform. Det er klart, at den overordentlig gunstige stilling, som smedene får efter lovforslaget her, ville de ikke få efter denne beregning, og andre kasser med formue bag sig måtte selvfølgelig også vige til fordel for de dårligst stillede; men stillingen ville efter min mening blive fuldstændig redelig og fornuftig. Jeg har oven i købet i udvalget været inde på den tanke — men tiden har ikke været til det, påstår man fra ledelsens side — at man skulle gå dybere ind på problemet; jeg kunne f. eks. tænke mig, at man skulle bringe en faktor som kontingentets størrelse ind i billedet. Det er jo urimeligt, at Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse med en formue på 63 mill. kr. skal have yderligere statsmidler på 1,3 mill. kr., med et kontingent, som i lange tider har ligget som et af de laveste, på 62, 63 eller 64 kr. om året. Der er da gode grunde til at gøre opmærksom på, at man også kunne tage denne faktor med i betragtning. Jeg ved ikke, om det ærede medlem hr. Aage Fogh vil støtte os i bestræbelsen for mellem anden og tredje behandling at forsøge at grave dybere og finde en vej frem til fordeling af de midler, der skal ydes til dette formål, på en efter min mening mere saglig og rimelig måde. Jeg ved ikke, om der er forhandlingsmuligheder i så henseende, det kan vi vel få at

[Poul Sørensen.]

vide. Jeg gentager, at med hensyn til Arbejdsmandenes Arbejdsløshedskasse, da kan det klares — jeg håber, den højtærede ministers redegørelse vil give mig ret i så henseende — i løbet af meget kort tid både ved øgede udbetalinger af statstilskud for indeværende år og ved ændring i procent-satsen, som det skete i fjor. Disse ting kan klares.

Jeg håber, når det ligger sådan, at man måske her ved sagens anden behandling kunne trænge igennem med det synspunkt, jeg her har angivet: en grundig viderebehandling af spørgsmålet ud fra princippet begrænsning af statens midler og i hvert fald ud fra princippet, at de midler, der stilles til rådighed, bør placeres de steder, hvor det kniber, og hvor der er vanskeligheder. Jeg erkender, som jeg har gjort nogle gange i mine bemærkninger her, at Arbejdsmandenes Arbejdsløshedskasse er et problem, der vedrører os alle sammen.

Aage Fogh: Der kunne måske være grund til at minde om, at den ærede sidste taler har ansvaret for den kommission, der blev nedsat i 1953. Hvis det ærede medlem hr. Poul Sørensen i 1953 havde haft lidt mere fremsyn, havde det ærede medlem muligvis sammensat kommissionen på en lidt anden måde, og så var det også muligt, at den var nået til et andet resultat. Jeg kan dog i høj grad, tør jeg sige, tilslutte mig den kritik, der har været af kommissionen i almindelighed i den seneste tid, men når man nedsætter en kommission med den sammensætning, som det ærede medlem hr. Poul Sørensen gjorde, hvor arbejdsløsheds-kasserne var repræsenteret vistnok med 10 mand, tør jeg garantere for, at der ikke er store muligheder for at lave revolutioner.

Derfor blev resultatet da også, at kommissionsarbejdet simpelt hen stagnerede i de første 3-4 år, indtil vi fik en ny formand. Da vi fik den nye formand, viste det sig så, at de moderne tanker, som det ærede medlem hr. Poul Sørensen gør sig til talsmand

for, var der ingen af kassernes repræsentanter — og det var det store flertal i kommissionen — der ville forhandle om. Derfor kan jeg godt forstå, at det ærede medlem hr. Poul Sørensen er utilfreds i dag, men jeg tror ikke, der er noget at gøre ved det. Tiden er ikke til i øjeblikket at gennemføre den revolution, det ærede medlem tænker sig. Jeg tror, det ville være uklogt, om vi her i folketinget prøvede på at tvinge fagorganisationerne og arbejdsløshedskasserne ind i en sådan ændring.

Jeg har sagt nogle gange — og jeg har aldrig lagt skjul på — at jeg er tilhænger af, at man skal tilstræbe en ændring af kassernes forhold. Jeg er modstander af, at der er 64 forskellige kasser, men jeg tror, at en ændring må komme gennem en erkendelse fra kasserne og fagorganisationerne af, at den ordning, vi arbejder med i dag, ikke er tidsvarende, den må ændres i et moderne samfund, og det ærede medlem ved lige så godt som jeg, at repræsentanter for fagorganisationerne, også for stærke fagorganisationer, er tilhængere af en ændring. Det ærede medlem ved, at man nu prøver på at gennemføre en sådan ændring gennem forhandlingsreglerne. Jeg tror, at vi skal følge efter, men vi skal ikke gå foran og gennem arbejdsløshedskasserne prøve at gennemtvinge ændringen, inden tiden er moden dertil.

Jeg vil gerne dernæst sige med hensyn til den foreliggende sag, at der er først én ting, der er karakteristisk, og det er, at alt det, vi behandler her, udelukkende er et spørgsmål mellem kasserne og staten; det er ikke et spørgsmål om understøttelse fra kasserne til de enkelte medlemmer. Understøttelserne er ganske uændrede; de består som dengang, det ærede medlem var socialminister. Og hvad angår kassernes forhold til staten, da har det været sådan gennem en årrække, siden vi gennemførte den store ændring i 1946, at vi har været klar over, at de ændringer, der da blev gennemført, og de bestemmelser, der da blev fastlagt, ville være tunge for Arbejdsmandenes Arbejds-

[Aage Fogh.]

løshedskasse. Det har været min bekymring i de 12 år, jeg har arbejdet med dette spørgsmål, at det, vi pålagde arbejdsmændene, ville de få svært ved at bære af den ganske simple grund, at Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse — det må erkendes — i den form, den har nu, er en ren opsamlingskasse. Den må tage alt, hvad der sorteres væk fra de andre. Dette samt forskellige andre grunde: teknikken, udviklingen o. s. v., har ført med sig, at arbejdsmændene har kørt med meget stor ledighed og har haft store vanskeligheder. Det var da også på grundlag af disse vanskeligheder, at vi i 1953 nedsatte en kommission, altså den med den forkerte sammensætning.

Nu har vi et par gange måttet gennemføre ekstraforanstaltninger, for at Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse ad ekstraordinær vej kunne blive anerkendt som nøddestedt kasse og derigennem skaffes ret til at hæve ca. 35 mill. kr. Det skulle gentages nu for tredje gang. Jeg sagde i fjor som ordfører for mit parti, at det ville vi ikke gøre en gang til, at vi måtte og skulle have denne lov ændret inden næste år, for vi ville ikke en gang til være med til at gennemføre særforanstaltninger for Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, når vi lige så godt kunne ændre hele arbejdsløshedsloven.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, og jeg er måske den, der står bag ved kravet om, at samtidig med at der nu skulle skaffes 35 millioner til arbejdsmændene — og det er nødvendigt — skulle arbejdsløshedsloven ændres. Forholdet er jo også det, at vi under kommissionens arbejde har haft rigelig tid til at gennemgå alle disse forhold. Det ærede medlem hr. Poul Sørensen, det ærede medlem hr. Lorentzen og jeg har lært disse ting gennem 17 møder; hvor vi grundigt har gennemgået materialet.

Det, der nu er sket, er altså det ganske simple, at vi har gennemført det nye princip, at medens staten tidligere gav kasserne tilskud væsentligst i henhold til, hvad medlemmerne betalte i kontingent, gradueret efter deres indtjening inden for faget, er man gået over til at betale tilskud i henhold til de udgifter, kasserne har haft til understøttelse af medlemmerne. Det er forskellen, og det undrer mig derfor ganske

overordentligt at høre, at det ærede medlem står op og taler om smedenes kasse. Det ærede medlem ved lige så godt som jeg, at smedenes kasse er en velhavende kasse. Den har igennem mange år ingen vanskeligheder haft, den har opsparet en formue, der giver store renter, den behøver derfor ikke at opkræve ret store kontingenter, og derfor får den næsten intet statstilskud. Det er ganske givet, at når en sådan kasse går over til det nye princip og får tilskud efter de udgifter, den har, får den et større statstilskud; det må da enhver forstå, og det ærede medlem hr. Poul Sørensen må i hvert tilfælde kunne begribe efter alle de års arbejde, vi har haft med det, at det er en af følgerne, ganske simpelt fordi den har den store formue, renteindtægten og den forholdsvis lille arbejdsløshed, der betinger et lille kontingent, og den store indtjening i faget; jeg tænker ikke, den har fået mere end 20-25 pct.s dækning for sine kontingenter i alt, medens andre, de dårligst stillede kasser, har fået op til 95 pct.

Det ærede medlem hr. Lorentzen talte om kasser med 0,06 pct. i kontingent; det er sygeplejerskernes kasse, der overhovedet ingen arbejdsløshed har, og det ville da være helt urimeligt at tænke sig, at sygeplejerskerne skulle op på et kontingent på et par procent, når der overhovedet ingen ledighed er i faget. Det kan enhver forstå, og det har jeg heller aldrig villet være med til.

Jeg anbefaler, at vi stemmer for de to ændringsforslag i betænkningen, hvoraf det ene er stillet ikke af mig, men af flertallet — men det er fremkaldt af mig, det er ingen hemmelighed. Det drejer sig om at lade den foreslåede tilføjelse til lovens § 15, stk. 9, udgå, en bestemmelse, der kun ville have den virkning at give støtte til de kortvarigt arbejdsløse. Havde det endda været de langvarigt arbejdsløse, man støttede derigennem, kunne vi diskutere det. Der var oprindeligt foreslået den ordning, at der skulle udbetales brændselshjælp første gang efter 20 dages ledighed i stedet for 40 dage, så enhver kan sige sig selv, at reglen ville betyde, at alle de ledige, der har over 20 dages, men under 40 dages ledighed, ville få en brændselshjælp, de ikke får nu.

Det ville altså være en støtte til kort-

[Aage Fogh.]

varigt ledige, og det har jeg ikke fundet forsvarligt under de nuværende forhold. Dertil kommer, at man i ministeriet vanskeligt kunne beregne, hvad ordningen ville komme til at koste; det blev anslået til mellem 1½ og 2 mill. kr., og da der skulle ydes 75 pct.s dækning, ville det betyde en statsudgift på 1½ mill. kr. eller lidt mindre. Det mente jeg ikke var påkrævet eller forsvarligt.

Med hensyn til de udgifter, lovforslaget vil medføre, siger det ærede medlem hr. Poul Sørensen, at jeg troligt troppede op bag fagforeningerne og arbejdsløskasserne. Ja, det skal ikke være nogen hemmelighed. Da vi fik forslagene forelagt i arbejdsløshedskommissionen, sagde jeg, at de tiltalte mig i denne form. Jeg synes, det var bedre, at vi gav tilskud i forhold til de udgifter, kasserne har haft til understøttelser. Det er tiltalende, men jeg vil tilstræbe, at det ikke forøger udgifterne. Det var det, vi fik ud af det, og jeg tør nok sige, at i hvert tilfælde 6-7 mill. kr. er sparet, og derfor lavede vi forliget på det grundlag.

Det, vi nu er nået til, er da dette, at med en arbejdsløshedsprocent her i landet på ca. 8 vil det forslag, der nu gennemføres, blive billigere end den ordning, vi har i dag. Når arbejdsløshedsprocenten stiger fra 8 og opefter, vil omkostningerne for samfundet stige i henhold til lovforslaget. Det princip synes jeg er rigtigt; når der bliver stor, ekstraordinært stor arbejdsløshed i samfundet, er det samfundet, der må tage sin væsentlige part af udgifterne sammen med arbejderne, og når arbejdsløshedsprocenten falder, når vi kommer ned på 8 pct. eller derunder, tyder alting på, at den ordning, vi nu gennemfører, vil være billigere end den lov, der gælder i dag. Det er jo da ingen hemmelighed, at denne regering har til opgave at modarbejde arbejdsløsheden. At det ikke er lykkedes hidtil, skyldes vel andre ting, men den dag, arbejdet kommer i sving, vil statens udgifter til arbejdsløhedskasserne blive mindre efter det lovforslag, der nu skal gennemføres, end efter den gældende lov.

Jeg anbefaler som sagt at stemme for det ændringsforslag, som er stillet af flertallet og tiltrådt af ministeren, og jeg

anbefaler at stemme for det ændringsforslag, som er stillet af ministeren og tiltrådt af flertallet, medens jeg anbefaler at stemme imod de kommunistiske forslag.

Jeg vil ikke et øjeblik lægge skjul på, at jeg tror ikke, det vil være så forfærdelig mange år — nogle vil der nok gå — inden problemet om arbejdsløhedskasserne skal tages op til revision igen. Hvis det skulle træffe, at det ærede medlem hr. Poul Sørensen til den tid er socialminister, vil jeg tilråde ham en anden sammensætning af kommissionen end den, han forsøgte sidst. Med den udvikling, der er også inden for fagorganisationerne, kommer vi nok frem mod de store forbund, mod de store sammenslutninger, og jeg tror, at det vil være forstandigt og rigtigt til den tid at overveje, om ikke også arbejdsgiverne skulle gøres direkte interesseret i dette foretagende. Det er nemlig dem, der kender vilkårene på arbejdsmarkedet i dag. Vi har erhverv, der kræver, at de skal have deres arbejdere bare 5-6-7 måneder om året, resten af året skal der være en stab til rådighed for erhvervet. Det var måske rimeligt, om man inddrog også disse betragtninger i hele spørgsmålet om arbejdsløsheden. I det hele taget vil det være ganske overordentlig vigtigt, om vi kan lægge det således til rette, at både arbejdere, arbejdsgivere og samfund er interesseret i at medvirke til at skaffe mest muligt arbejde og mindst mulig ledighed. Under den synsvinkel tror jeg den overgangsordning, vi har valgt her, er rigtigt.

J. M. Pedersen: Jeg vil på mit partis vegne anbefale at stemme for de ændringsforslag, som er stillet henholdsvis af udvalgsflertallet og tiltrådt af socialministeren og af socialministeren og tiltrådt af flertallet. Samtidig vil jeg anbefale at stemme imod det ændringsforslag, som er stillet af det ærede medlem hr. Alfred Jensen på det kommunistiske partis vegne.

Jeg skal ikke gå i detaljer vedrørende det lovforslag, der her er til behandling. Det har vi tilsluttet os, og jeg kan på mit partis vegne sige, at vi er tilfredse med de fremskridt, der er i det. Der er nogle ændringer i det, som vi er glade for, og nu har vi arbejdet med det problem i så mange år, at vi synes, vi nu må have det løst. Det

[J. M. Pedersen.]

haster jo også af hensyn til arbejdsmændenes kasse, som er ved at være i likviditetsvanskeligheder. Jeg ved godt, at vi tidligere har klaret den opgave på en anden måde, men det var også vort standpunkt i fjor, at det ville vi ikke blive ved med. Vi måtte se at blive færdige med kommissionsarbejdet, så vi kunne få en ændring gennemført.

En af de ting, som vi i særlig grad lægger vægt på bliver gennemført, er, at tilskuddet bliver bestemt efter kassernes udgifter og ikke som hidtil efter kontingentet. Det vil altså sige, at kasser med stor arbejdsløshed får større tilskud, og kasser med ringe arbejdsløshed får mindre og i enkelte tilfælde ikke noget. Statstilskuddets størrelse afhænger af ledigheden. I år med stor ledighed vil statens udgifter blive større end hidtil, og i år med ringe ledighed vil tilskuddene blive mindre. Det synes jeg er det rigtige princip. Om det ønske, der fra enkelte sider har været om en udligning over de forskellige kasser, har jeg ved tidligere lejligheder sagt, at det kunne vi ikke anbefale. Vi kan ikke se, at det er de arbejdsløse, i dette tilfælde arbejdsmændenes mange arbejdsløse, der er skyld i arbejdsløsheden, og det er ikke berettiget at tage fra de kasser, der ikke har nogen arbejdsløshed. Det er mange gange deres medlemmer, som er flyttet over i arbejdsmændenes kasse, fordi de ellers ville blive arbejdsløse. Vi kan ikke gå med til en sådan udligning.

I det hele taget er det vort synspunkt, at der her foreligger en opgave for det offentlige. Det er jo ikke de arbejdsløse, der er skyld i, at de er arbejdsløse. Det er det offentlige, det er såvel arbejdsgiverne som lovgivningsmagten, der er skyld i, at vi har arbejdsløshed, og når det er det offentlige, der skal betale tilskud til understøttelserne, animerer det vel også — det må vi håbe — til et ihærdigt arbejde fra lovgivningsmagtens side for at få udgifterne sat ned netop ved at gøre, hvad der kan gøres for at få afskaffet arbejdsløsheden. Det må da være den rigtige vej. Det er det, vi skal tage sigte på, det er det, det gælder om både af hensyn til udgifterne og af hensyn til de arbejdsløse, som lider så hårdt under arbejdsløsheden.

Hans Rasmussen: De bemærkninger, som mit partis ærede ordfører har fremsat her ved anden behandling, kan jeg helt og fuldt slutte mig til. Når jeg gerne vil fremføre et par betragtninger, skyldes det navnlig de bemærkninger, som de ærede medlemmer hr. Lorentzen og hr. Poul Sørensen har fremsat, og som jeg synes stadig skyder over målet.

Det forekommer mig løjerligt, at de to centrale personer, der har været med i kommissionsarbejdet gennem så mange år, ikke selv har fundet anledning til at stille forslag, der kunne behandles i det høje ting, men det har de faktisk undladt. De ved, hvad det har drejet sig om, men de er gået uden om, og så er det vel givet, at arbejdet i kommissionen måtte bringes til ophør, og at det måtte være den højtærede ministers pligt at fremsætte lovforslag.

Fra mit partis side er vi overordentlig tilfredse med den velvilje, som er udtalt over for Dansk Arbejdsmands Forbunds arbejdsløshedskasse, men det forekommer mig ikke, den var til stede, da vi behandlede lovforslaget om de 3,5 pct., som vi nedsatte for at komme denne betrængte arbejdsløshedskasse til hjælp. På det tidspunkt, synes jeg, gik de ærede ordføreres partier imod forslaget og kunne ikke være med til at hjælpe arbejdsmændene. Nu da vi er ved at omkalfatre loven, viser det sig altså, at der ikke er noget i vejen for at stille de fornødne millioner til rådighed for Dansk Arbejdsmands Forbunds arbejdsløshedskasse, men dengang vi fra socialdemokratiets side stillede forslaget, ønskede man ikke at være med.

Jeg synes, det er lagt for hårdt op, når det ærede medlem hr. Lorentzen henviser til, at vi i udvalget ikke ville forhandle. Jo, vi var parate til at forhandle, men det forekommer mig, at man ville forhandle ud fra helt andre principper end dem, der lå til grund for selve lovforslaget. Man har ikke haft noget ønske om at gennemføre en lovgivning af denne art i øjeblikket. Jeg har opfattet det på den måde, at det, det drejede sig om for de ærede ordførere for de borgerlige partier, venstre og konservative, var at trække denne sag ud. Sådan har det stået for mig.

Det er vel rigtigt, at alle gerne vil værne

[Hans Rasmussen.]

om statskassen; vi ser helst, at udgifterne bliver så små som muligt.

Det kunne jo tænkes, at der på enkelte områder kunne findes frem til ændringer, men det har altså ikke været muligt, til trods for at vi gerne havde set, at forslag af denne art var blevet båret frem af samtlige partier.

Jeg synes heller ikke, man kan lægge det op, som det ærede medlem hr. Lorentzen gjorde ved at sige, at fagbevægelsen modsatte sig udligning. Det ligger i øjeblikket således, at vel har vi varierende procenter af årsfortjenesten, når det drejer sig om kontingent, men vi har samtidig varierende arbejdsledighed. Det, vi fortalte i udvalget, var, at vi skal passe på, at vi ikke slår hele denne arbejdsløshedskassehistorie i stykker. Det kan nemlig meget godt tænkes, at de, der er særligt bundet til en arbejdsplads og ikke er udsat for ledighed, og som måske står i et arbejde, hvortil der er knyttet en pension, at deres interesse for at stå i arbejdsløshedskasse er dalende, og så kan det jo være, at resultatet bliver, at vi får nogle arbejdsløshedskasser, hvor kun de er medlemmer, der har den store risiko for arbejdsledighed, medens de, der egentlig kunne betale, ikke vil være med.

Det er jo heller ikke rigtigt, som det ærede medlem hr. Poul Sørensen siger, at vi har afvist enhver forhandling om at finde frem til en ændring af arbejdsløshedskasserne. Vi har spurgt, om det da ikke, hvis vi skulle gå ind på ideen, ville være rimeligt at gøre medlemskabet af en sådan obligatorisk, men dét er i alt fald blevet pure afvist. Det vil man ikke være med til. Og vi har peget på, at skulle man støtte hinanden, skulle samtlige lønarbejdere, hvad enten de sad i topstillinger eller ej, yde deres bidrag. Men det har vi heller ikke kunnet få gennemført.

Det, der dernæst kalder mig frem, er de bemærkninger, det ærede medlem hr. Poul Sørensen har fremsat om Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse. Det ærede medlem siger, at det er da en mærkelig historie, at den nu skal have ca. 1,3 mill. kr. mere, når den har en formue på 63 mill. kr. For det første vil jeg gerne sige, at de 71 pct. af denne formue er medlemmernes, idet de er fremkommet ved opsparing blandt med-

lemmerne. Det er således kun de 29 pct., der kan siges at være statens andel heri. Dernæst gjorde jeg ved førstebehandlingen nogle bemærkninger om, at vor formue er stadig nedadgående, og det er den, fordi vi har måttet tære på den, da arbejdsledigheden har været stigende. For året 1955-56 måtte vi udbetale 13,1 mill. kr. i understøttelse. Vi må nu set i forhold til nyordningen selv bære administrationsudgifterne, som beløber sig til 1,1 mill. kr. Det er i alt ca. 14,2 mill. kr. Medlemskontingentet beløber sig i øjeblikket til 4,1 mill. kr., efter den ny tilskudslov får vi omkring 4,7 mill. kr., og vi har en renteindtægt af vor formue på 3,1 mill. kr.; d. v. s. at vi har ca. 12 mill. kr. til rådighed, men skal udbetale 14,2 mill. kr. Vi mangler altså 2,1 mill. kr. Så kan det ærede medlem hr. Poul Sørensen henvise til, at vi kan sætte kontingentet op, og jeg tror også, det bliver nødvendigt at gøre det på grund af den ledighed, der er i øjeblikket, men det er vel indlysende, at en kasse, der har så store udgifter i form af socialudgifter, skal have et rimeligt tilskud.

Der har været peget på Kvindeligt Arbejderforbund og H og K. Den sidste udbetaler i socialudgifter omkring 1,5 mill. kr. og kvinderne omkring 1 mill. kr., hvorimod metalarbejderne udbetaler ca. 5 mill. kr. Derfor finder jeg, at dette lovforslag er af en sådan karakter, at også venstre og de konservative kunne gå ind for principperne heri. Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse har i regnskabsårene 1955-56 og 1956-57 haft samlede udgifter på i alt 26 mill. kr., og for de samme to år har vi i alt modtaget 6 mill. kr. i stats-tilskud. Det vil altså sige, at medlemmerne i alt skulle bære en udgift på 20 mill. kr., og for at klare disse egne udgifter på 20 mill. kr. har vi trods medlemmernes kontingentbetaling og renteindtægten af formuen måttet tære på formuen, så den er gået ned med 5,5 mill. kr. Det kan vel ikke være hensigten, at kasser, som kommer ud for store vanskeligheder på grund af arbejdsledighed, kasser, som har været sparsommelige, og som har ført en fornuftig kontingentpolitik, ikke skal have noget som helst at tære af, men øjeblikkelig skal være nødt til at gå til staten for at få midler. Jeg synes, at lovforslaget rummer spare-

[Hans Rasmussen.]

muligheder, som også den ærede ordfører for det radikale parti gjorde opmærksom på. Hvis ledigheden går ned, sparer staten penge, og det må vel være rimeligt, at staten i tider med højere ledighed betaler de stigende udgifter, når medlemmerne samtidig kommer til at betale et større kontingent, hvad de vil komme til i adskillige kasser.

Der er dernæst tale om en forenkling af selve administrationen, idet fortsættelseskasserne og arbejdsløshedsfonden går ud af billedet. Vi får altså én kasse, som kommer til at bære administrationsudgifterne, så jeg synes alligevel, at dette lovforslag er udarbejdet med heldig hånd, selv om det ikke går i retning af det, som det ærede medlem hr. Poul Sørensen mente vi skulle have, enten én eller otte kasser. Dertil er udviklingen ikke nået endnu, men der er i høj grad tale om et fremskridt i forhold til den lov, som kasserne hidtil har fået bevilget tilskud efter og administreret efter, og derfor tror jeg også, at de foreslåede bestemmelser vil være holdbare adskillige år fremefter.

Socialministeren (Bomholt): Det ærede medlem hr. Alfred Jensen fremsatte nogle venlige bemærkninger om lovforslaget og derefter nogle mere sædvanligt kritiske. Jeg kan i anledning af de kritiske udtale, at der ikke fra arbejdsløshedskassernes side er sket nogen henvendelse til mig efter lovforslagets fremkomst og, så vidt vides, heller ikke til udvalget. Det uden for betænkningen stillede ændringsforslag, som indeholder en tilføjet bisætning til § 4, kan jeg i den foreliggende situation ikke tiltræde, idet jeg ikke kan overskue den økonomiske virkning af det; i øvrigt mener jeg, at en sammenblanding af nyt og gammelt i den kommende tid vil være uhensigtsmæssig.

Det ærede medlem hr. Lorentzen hævdede, at lovforslaget udelukkende hvilede på arbejdsløshedskassernes indstilling, og man måtte få det indtryk, at det var et ubearbejdet forslag, der var bragt videre her til tinget. Det er ikke rigtigt. Der er såvel i ministeriet som i regeringen arbejdet med lovforslaget, idet vi har tilstræbt den solidest mulige udformning; men den i kommissio-

nen udarbejdede skitse er anvendt, og jeg gør endnu en gang opmærksom på, at kommissionens formand anbefalede den som et brugeligt udgangspunkt for en god ordning.

Det ærede medlem argumenterede for sin udligningsskitse, der jo indtil nu kun fremtræder i de groveste, antydende omrids, hvilket ikke er noget imponerende resultat efter 5-6 års forløb. Denne udligningsordning, som alene vedrører kassernes hovedforsikring, kan ikke antages at medføre, at problemet om de vanskeligst stillede arbejdsløshedskasser bliver løst; Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse vil ikke gennem udligningsordningen få tilstrækkelig støtte til, at dens forhold kan anses for varigt løst.

Hertil kommer et rent administrativt spørgsmål: den nuværende tilskudsordning hviler jo på meget indviklede regler, regler, der bl. a. medfører vanskeligheder for kasserne i deres skøn over, hvilke kontingenter medlemmerne skal betale; det kan først udfindes på et relativt sent tidspunkt, når det pågældende regnskabsår forlængst er afsluttet. Det kan ikke anses for hensigtsmæssigt — som ønsket af det ærede medlem — oven på en sådan indviklet ordning at bygge en udligningsordning, der yderligere vanskeliggør både kassernes og tilsynsmyndighedernes administration af arbejdsløshedsløvgivningen.

Jeg må også have lov at nævne, at indførelsen af en udligningsordning vil medføre, at der for visse kassers vedkommende — således som det materiale, der er tilstillet udvalget, viser — vil blive tale om et meget betydeligt tilsvær til udligningsordningen med deraf følgende kontingentforhøjelse. Det gælder ganske vist fortrinsvis kasser, hvis forhold kan kaldes gode; men det må anses for helt rimeligt, at medlemmerne reagerer over for så stærke kontingentforhøjelser, som det ærede medlems system uvægerligt vil medføre; det bliver for visse kassers vedkommende endogså meget store kontingentforhøjelser. Men her til kommer, at det ærede medlem i virkeligheden gennem sin udligningsordning opgiver selve forsikringsprincippet; det er faktisk opgivet til fordel for en slags kop-skat på lønarbejderne. Hvad vil lønarbejderne sige til det? Ja, det ærede medlem

[Socialministeren.]

kan også spørge, hvad landbrugets folk ville sige i en tilsvarende situation. Hvis det lille landbrug kommer ind i en krise, kan man så — i overensstemmelse med det ærede medlems system — lægge en kopskat på alle landbrugere med det formål at hjælpe de vanskeligst stillede? Vil landbrugerne ikke forlange, at hele befolkningen bidrager? Kan lønarbejderne da ikke på tilsvarende måde spørge: hvorfor skal vi alene i form af en kopskat bære arbejdsløshedens byrde? Skal ikke hele befolkningen være med til det, såfremt der skal ydes et konstant bidrag?

Det ærede medlem hr. Lorentzen sagde ved første behandling — folketingets forhandlinger sp. 2213 —:

„Jeg er jo ganske upolitisk.“

Jeg må nok have lov at citere denne udtalelse. Der savnedes ikke politik i det ærede medlems indlæg her ved anden behandling, så jeg må sige, at det ærede medlem er kommet sig betydeligt.

Der er endvidere fremsat forskellige tanker af det ærede medlem hr. Poul Sørensen, men heller ikke han har kunnet komme med et virkelig overbevisende modforslag. Det ærede medlem har forskellige tanker om, at det skulle være gørligt at sammenslutte kasserne til større enheder; men et virkelig gennemarbejdet, konkret forslag er det ærede medlem ikke nået frem til i den kommission, han selv som minister nedsatte i sin tid; efter 5-6 års forløb er der ikke dukket et virkelig afklaret forslag frem.

Det ærede medlems kongstanke er vel nok den, at man skulle overhugge den 50-årige forbindelse mellem fagorganisation og arbejdsløhedskasse. Jeg for mit vedkommende ville anse det for beklageligt, hvis vi skulle fremtvinge en statslig villet konformitet, industriforbund via arbejdsløhedskasserne. Jeg kan ikke se rettere, end at man foregriber udviklingen på fagorganisationens område med dette skrivebordsforslag. En sådan udvikling vil være så meget mere uhensigtsmæssig på det nuværende tidspunkt, som den opdeling i afstemningsområder, som det ærede medlem foreslår, overført på kasserne jo kun gælder for overenskomstssituationen i 1958, i indeværende år; vi ved ikke, om denne ordning bliver taget op med henblik på fremtiden; vi ved

end ikke i dette øjeblik, om den er anvendelig over for den nuværende overenskomstssituation. Hertil kommer, at afstemningsområdernes indbyrdes afgrænsning ikke efter det, der er oplyst for os, endnu er så fast, at det kan anses for forsvarligt at bygge en lovgivning derpå. Det ærede medlems forslag går jo ud på at fordele navnlig arbejdsmændene på de øvrige fagorganisationer og at føre dem sammen i 8 kasser plus et par kasser til, måske 3.

Derved opstår der visse kasser med særlig stor ledighedsrisiko; det drejer sig ikke mindst om land-, skov- og gartneriarbejdernes arbejdsløhedskasse, som jo efter de beregninger, der er foretaget, vil få en ledighed på over 20 pct. og som følge deraf et meget højt kontingent.

Jeg synes altså, at der er så megen løshed i det ærede medlems forslag, at det ærede medlem burde frafalde det og følge det forslag, der er fremsat af regeringen, og som faktisk i sin tendens indeholder en mulighed for med tiden, at nå frem til større sammenslutninger.

Det ærede medlem stillede mig det spørgsmål, hvorledes regnskabet ville stille sig for Arbejdsmændenes Arbejdsløhedskasse pr. 31. marts 1958. Arbejdsmændenes Arbejdsløhedskasse får i disse dage anvist 15 mill. kr., og hermed vil være anvist alt, hvad der efter de gældende regler kan anvises indtil regnskabsårets udgang. Når ændringsloven er gennemført, vil der kunne anvises yderligere 35 mill. kr. i kraft af reglerne i lovforslagets § 2, og dermed er mulighederne selvsagt udtømt; men kassen skulle kunne klare sig til et stykke ind i april 1958. I april 1958 er disse muligheder udtømt, og så vil det være nødvendigt at anvise forskud på det nye regnskabsårs tilskud.

Der har været fremført forskellige kritiske bemærkninger om den nedsatte kommission, dens arbejdsresultater og dens afgivning af disse resultater. Jeg har ved lovforslagets første behandling i alt væsentligt svaret på de indvendinger, der kan fremføres i denne forbindelse. Jeg skal kun sætte en lille streg under et par af de tanker, der naturligt gør sig gældende: at det var et politisk udvalg, hvis argumentation naturligt kunne overføres her til tinget, hvor ho-

[Socialministeren.]

vedfigurerne, om jeg så må sige, går igen. Jeg vil næsten tro, at det ærede medlem hr. Poul Sørensen i sin kollega, det ærede medlem hr. Poul Møller vil finde en kritiker af just sammensætningen af en sådan kommission. Det positive arbejde, som den ene fløj i kommissionen har udført sammen med sekretariat og formand, er kommet dette lovforslag til gode, og for så vidt har arbejdet i sandhed ikke været spildt. Men det har jo ikke været muligt at få et frugtbart samarbejde med det ærede medlem; arbejdsløsheds-kassernes repræsentanter har manglet, kunne man sige, en aktivt medarbejdende modpart. Det foreliggende lovforslag er — og det er dog det afgørende — sagligt set et fremskridt, og det synes jeg at også oppositionen godt kunne erkende. Hovedsagen er for mig den, som blev fremført af oppositionen, da man sidste år behandlede spørgsmålet om Arbejds-mændenes Arbejdsløsheds-kasse her i tinget, at denne sag må ses i en større helhed, og jeg har søgt at skabe mulighed for, at sagen ses som et element i en større helhed.

Må jeg til slut sige, at vi ønsker naturligvis på hele dette område beskæftigelse fremfor arbejdsløshed og dermed sammenhængende arbejdsløshedsunderstøttelser, men hvis arbejdsløsheden vokser, må også samfundet gå ind i medansvaret og derigennem vise sin solidaritet.

Udvalgets ordfører (Peter Ravn): Jeg har kun nogle få bemærkninger at gøre i den debat, der her føres.

Den behandling, lovforslaget har fået i udvalget, er blevet kritiseret fra forskellig side, mest af det ærede medlem hr. Poul Sørensen og det ærede medlem hr. Lorentzen. Hertil vil jeg sige, at jeg synes, der har været en reel lejlighed til at stille ændringsforslag, hvis man havde ønsket det. Intet af alt dette kan dog komme overraskende for nogen af de ærede medlemmer. Det ærede medlem hr. Poul Sørensen har jo som socialminister selv tidligere beskæftiget sig med disse spørgsmål. I den kommission, der blev nedsat i 1953, har alle disse ting stået på dagsordenen, og nu har vi behandlet de samme emner i folketingsudvalget. Jeg synes, der må komme det øjeblik, hvor

alle overvejelser må slutte og handlingen, begynde. Jeg tror, at det ærede medlem for længst har gjort sig visse tanker om, hvordan disse spørgsmål skal løses, og havde der været vilje dertil, kunne der godt i dag fra de ærede medlemmer have foreligget et ændringsforslag eller et andet forslag omhandlende arbejdsløshedslovgivningen.

Med hensyn til Metalarbejdernes Arbejdsløsheds-kasse har det ærede medlem hr. Hans Rasmussen allerede gjort nogle bemærkninger, men jeg vil lige føje en kommentar til. Det, man særligt har beskæftiget sig med for denne kasses vedkommende, er, at den vil få større tilskud end tidligere. Jeg kunne fristes til at sige, at ligegyldigt hvad Metalarbejdernes Arbejdsløsheds-kasse havde foretaget sig, var den blevet kritiseret i dag. Det er dette med at tage hatten op og lade hatten ligge, lige galt er det. Der er nu blevet redegjort for, hvad årsagen er til, at metalarbejderne fortsat vil få tilskud; det er kort og godt, fordi de før havde et lavt kontingent og af den grund har fået et lavt statstilskud, medens de efter den nye ordning, hvorefter tilskuddet udredes i forhold til den udbetalte understøttelse, vil få noget mere. Jeg er sikker på, at hvis metalarbejderne havde sat deres kontingent i vejret og derved fået større statstilskud, ville man i dag have kritiseret det og sagt: nu har kassen opsparet en formue på statens bekostning.

Man har også villet fremstille det sådan; at nu vil en hel del af de kasser, der er godt stillet, måske endda faktisk få det bedre, medens de dårligst stillede kasser må sejle deres egen sø. Denne fremstilling er urigtig. Efter det foreliggende forslag vil de dårligst stillede kasser få betydeligt større tilskud end tidligere.

I bilagene til lovforslaget findes en opgørelse, der kort og godt siger, at i regnskabsåret 1956-57 har Arbejds-mændenes Arbejdsløsheds-kasse udbetalt 185,3 mill. kr. i understøttelse. Efter den nugældende lov får de et tilskud på 127,2 mill. kr., og heri er medregnet det ekstraordinære statstilskud, de får som vanskeligt stillet kasse. Men efter lovforslaget ville de have fået 140,3 mill. kr., altså et betydeligt større tilskud. Det kan måske også belyses på en lidt anden måde ved at sige, at i det samme

[Peter Ravn.]

regnskabsår ville Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse have fået 71 kr. i tilskud pr. medlem, og Arbejdsrådene Arbejdsløshedskasse 578 kr., altså et betydeligt større tilskud som vanskeligt stillet kasse.

Så til slut kun en enkelt bemærkning til det ærede medlem hr. Alfred Jensen. Det er jo rigtigt, at der kan være et og andet, som bør rettes i vor arbejdsløshedskasselovgivning, men man må se på, hvad der er flertal for i det høje ting, hvad der er politisk mulighed for at gennemføre, og der er altså ikke mulighed for at gennemføre det ærede medlems forslag. Der er ikke mulighed for at gennemføre en halvering eller deling af dageantallet, hvad brændselshjælpen angår, som socialministeren har stillet forslag om. Det er ikke, fordi mit parti savner sympati for de arbejdsløse, at det ikke gennemføres. Vi ved godt, at der er et og andet, som bør rettes, men vi er nået så langt, som vi har været i stand til at nå i den givne situation.

Lorentzen: Jeg benægter ikke, at socialministeriet og den højtærede socialminister har bragt den skitse, som vi modtog fra arbejdsløshedskasserne, i lovs form, og at den højtærede finansminister antagelig også har fundet enkelte ting, som der kunne skæres ned på. Det siger jeg intet som helst om, og jeg skal ingenlunde omtale kommissionens arbejde. Jeg vil kun have lov at sige, at hvis det resultat, man er nået til i dag, havde været tilfredsstillende for — om jeg så må sige — det politiske flertal i kommissionen, så kunne vi have haft det for måneder siden, så havde kommissionen ikke behøvet at sidde så længe. Det er det faktiske forhold. Men dengang så flertallet af de politiske partiers repræsentanter i kommissionen anderledes på dette spørgsmål, end flertallets repræsentanter gør i dag.

Den højtærede socialminister var så venlig at sige, at hele befolkningen skal da deltage i arbejdsløshedsunderstøttelsen. Det

er rigtigt, og jeg vil ikke hævde, at arbejdsløshedskasserne ene skal bære den. Men hvad viser den lovgivning, der blev gennemført i 1952 med lovgivningen af 1946 som baggrund? Den viser kort og godt, at det offentlige, staten og kommunerne, og arbejdsgiverne bærer 61,1 pct. af den samlede understøttelse, og så kan man ikke sige, at det ikke er noget, hele befolkningen er med til. I øvrigt må jeg måske røbe fra udvalget, at da formanden for udvalget talte om, at der engang i 30erne havde foreligget et forslag, som gik ud på, at alle uanset erhverv skulle være med til at betale et eller andet mindre kontingent i lighed med, hvad der er tilfældet ved sygekasseordningen, spurgte vi, om vi ikke kunne få det forslag frem og se på det; det kunne jo være, der var tanker i det, som vi ville acceptere. Men hvad gjorde man? Man sagde: det haster, arbejdet skal foreligge færdigt i morgen, betænkningen skal skrives i dag. Det er ikke en historie, det er korrekt. Det ærede medlem hr. Hans Rasmussen vil ikke benægte det, så meget kender jeg ham.

Nu siger man, at da kommissionen har siddet i så mange år, må den kende problemerne. Der er nogle af os, der kender nogle af problemerne, men det er ikke det samme, som at udvalget kender problemerne. Et udvalg, som består af 17 medlemmer, har ikke så forfærdelig megen interesse af, at 4-5-6 stykker har siddet i kommissionen og derfor har visse forudsætninger. Skal man forhandle på redelig og god måde i et udvalg, der er nedsat af dette ting, bliver man nødt til at gøre udvalgets medlemmer bekendt med alt, hvad der har været behandlet i kommissionen, således at de får tid til at sætte sig ind i materialet, og jeg hævder aldeles bestemt, at det har udvalgets medlemmer ikke haft mulighed for. De kunne have været aldrig så flittige, de kunne have siddet fra morgen til aften — de kunne endda ikke have været inde i det. Det er det, jeg forstår ved, at arbejdet er forceret

[Lorentzen.]

på uheldig måde, således at enhver saglig begrundelse i virkeligheden har været udelukket.

Den højtærede socialminister sagde, at jeg måske ville have kontingentet op til 2½ pct. Det har jeg aldrig sagt. Jeg har bedt om en undersøgelse, som socialministeren også har gennemført, af, hvor meget det ville betyde, hvis man forhøjede kontingentet til 2½ pct. over hele linjen. Det ville betyde, at man ville have haft 80 pct. mere i kasserne end i øjeblikket. Jeg er naturligvis ikke så naiv at tro, at procenten ikke skulle reduceres, hvis man skulle nå til et fornuftigt resultat. Jeg har i det hele taget ikke ønsket, at statskassen skulle slippe billigere, end den gør i dag. Jeg har ønsket, at man kunne finde en ordening, der kan bære fremover. Den kasse, det ærede medlem hr. Hans Rasmussen repræsenterer, metalarbejdernes, er sikkert meget dygtigt administreret; metalarbejderne har haft en god beskæftigelse, så de har kunnet nøjes med et lille kontingent, 0,51 pct. i 1956-57. Det er et meget ringe kontingent i forhold til arbejdsmændenes, søfyrbødernes og andre arbejdsløshedskassers. Jeg kunne aldrig tænke mig, at kontingentet pludselig skulle forøges til 2½ pct. over hele linjen, det ville være at gå for vidt.

Men tanken om solidaritet mellem kasserne er ikke ilde og skal nok før eller senere finde sangbund ude omkring. Det, man er bange for — det sagde det ærede medlem hr. Hans Rasmussen temmelig tydeligt — er, at en hel del gode medlemmer, om jeg så må sige, skulle forsvinde ud af kasserne. Det er i virkeligheden derfor, man er imod, og ikke af nogen som helst anden grund.

Det ærede medlem hr. Hans Rasmussen omtalte min og det ærede medlem hr. Poul Sørensens stilling, da arbejdsmændene sidste år kom og skulle have disse 35 eller 37 mill. kr. som vanskeligt stillede, skønt de ikke opfyldte lovens bestemmelse om et kontingent på 3,5 pct. af årslønnen. Da var vor stilling kort og godt den, at arbejdsmændenes repræsentanter og ledelse i god tid var adviseret fra arbejdsdirektoratet om, at de skulle forhøje deres kontingent, jeg tror med 25 øre om ugen, for at opfylde betingelserne. Arbejdsmændene holdt imidlertid en kongres og sagde: nej, vi vil ikke opfylde

betingelserne; vi kræver at få disse 35 eller 37 mill. kr., uanset at vi ikke opfylder betingelserne.

Da var det, vi sagde: nej, det er at behandle en lov for flot; så må arbejdsmændene hellere komme og sige: kan vi ikke låne af staten det beløb på 3-4 mill. kr., der er tale om, så kan vi betale tilbage over en længere årrække. Havde de sagt sådan, ville jeg aldrig have stemt imod, men jeg vil til enhver tid stemme imod et diktat. Når folk ikke er så fornuftige, når de dog må kunne se, at de for 3-4 mill. kr. kan få 37 mill. kr. i henhold til den bestående lovgivning, men i stedet vil trumfe deres opfattelse igennem, så må vi indtage det standpunkt, vi tog.

Det ærede medlem hr. Aage Fogh lever i den tro, at det vil blive billigere. Jeg har en anden opfattelse; jeg tror, det under alle forhold bliver dyrere for det offentlige. Det er i og for sig ikke noget nyt, at det offentlige tilskud bliver større, når der er større arbejdsløshed, det bliver det også efter den bestående lovgivning. Jeg er imidlertid bange for de vedtægtsændringer, som kasserne kan få gennemført, idet den nye bestemmelse ingenlunde har en stærk formulering, når man sammenligner med reglen i den hidtil gældende lov.

Jeg skal ikke gøre flere bemærkninger, men henholde mig til det, jeg har sagt om vor afstemning.

Poul Sørensen: Jeg vil først takke den højtærede minister for oplysningen om, at jeg havde ret i min bedømmelse af Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse. Hvis den vej, som jeg omtalte, var blevet fulgt, var Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse klar igennem, og så falder den argumentation, som udvalgets ærede ordfører benyttede, til jorden; den har ikke noget med virkeligheden at gøre.

Jeg vil gerne sige til den højtærede minister, som selvfølgelig kun kan have begrænset kendskab til det stof, vi diskuterer, at der må være en misforståelse med hensyn til den oplysning, han er sendt i byen med: at der ikke foreligger noget forslag. Jeg vil gerne have at vide, hvor den højtærede minister har fået denne oplysning fra. Jeg kan oplyse, at der på min foranledning virkelig foreligger forslag udarbejdet både

[Poul Sørensen.]

med hensyn til det, man teknisk kalder halv udligning og hel udligning, så dér må ministeren være gået galt i byen. Jeg vil gerne understrege, at det synspunkt, jeg har gjort gældende — de fire områder, på hvilke vi har søgt principielt at komme igennem med en nyordning for arbejdsløshedskasserne — har vi stået vagt om i kommissionen, og det ligger ganske klart også her i dag. Selv helt over i det radikale parti er svaret for så vidt givet, idet det ærede medlem hr. Aage Fogh klart har sagt, at han ikke vil være med til i øjeblikket at ændre arbejdsløshedskassernes struktur. Vi står altså i den situation som mindretal, at vi ikke har nogen mulighed for at komme igennem med den modernisering af arbejdsløshedslovgivningen, som må være ganske nødvendig.

Hvad angår de almindeligheder, som den højtærede minister betjente sig af: at man ikke brød sig om at have et højere kontingent og alt det dér, forstår jeg dem udmærket. Hvem gør ikke det? Men det, vi diskuterer her, er det spørgsmål, hvem der, når staten stiller nye midler til rådighed, skal have disse midler. Det er det, der brænder på i vor diskussion, og her har ministeren altså stillet sig således, og det er vel ikke overraskende for os, at det forslag, der foreligger, er ministerens, og at denne fordeling er fuldkommen retfærdig og rigtig, mens vi har gjort den modsatte opfattelse gældende.

Jeg forlader den højtærede minister, da jeg ikke nærer håb om, at der er mulighed for, at vi sagligt kan fordybe os i disse ting, med udbytte for os begge i alt fald.

Det svar, jeg gav den højtærede minister, gælder også det ærede medlem hr. Hans Rasmussen. Det er klart, at det ærede medlem, som kun så kort tid har siddet i kommissionen og kun har deltaget i nogle enkelte møder, heller ikke kan vide besked. Det skal ikke være nogen bebrejdelse, det skal kun klargøre for de af tingets medlemmer, der ikke har det i erindring, at således forholder det sig med det arbejde, der er udført. Jeg har svaret med hensyn til de 3,5 pct., hvorledes vi stillede os sidste år, det skal jeg ikke komme nærmere ind på; men jeg vil gerne sige til det ærede medlem, at det, der efter min mening skal

diskuterer her, er dette spørgsmål: er det rimeligt, når en arbejdsløshedskasse har en formue på 63 mill. kr., et årskontingent på 63 kr. og en gennemsnitsindtægt for sine medlemmer på 12 200 kr., at føre 1,3 mill. kr. over til denne kasse, det ærede medlem hr. Hans Rasmussens arbejdsløshedskasse, eller vil det ikke være rimeligt at finde en teknik, hvorved de dårligst stillede arbejdsløshedskasser — f. eks. arbejdsmændenes, hvor gennemsnitsindtægten ikke er 12 200 kr., men 8 100 kr., og hvor der betales 5 kr. 55 øre om ugen i kontingent — bliver tilgodeset af de yderligere offentlige midler, som stilles til rådighed? Herom står diskussionen, og jeg må sige, at jeg mener ikke, der ville gå nogen som helst skår af smedene, hvis de var så flotte, hvad de slet ikke behøver at være, at de af denne gennemsnitsindtægt pålignede sig selv halvdelen af det kontingent, som de dårligt stillede arbejdsmænd betaler. Så ville det være klaret på én gang med 7 mill. kr. ekstra i Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse, medens kontingentet nu bliver stående — det rokker måske en lille smule — og der af statsmidler bliver tillagt Smedenes Arbejdsløshedskasse 1,3 mill. kr. Det er denne teknik, der er forkert, og jeg har kritiseret den fra første gang, den kom frem, og jeg bliver ved med at kritisere den.

Til det ærede medlem hr. Aage Fogh vil jeg gerne sige, at jeg betvivler ikke rigtigheden af udregningerne. Jeg betvivler ikke, at det er de nye ydelser, som bevirker, at disse penge skal stilles til rådighed, men det, det ærede medlem må bære ansvaret for, er, at disse penge bliver overført til et sted, som de ikke skulle overføres til. Hvis staten vil stille midler til rådighed, må de stilles til rådighed for de kasser, som stadig væk, også efter at det foreliggende lovforslag er gennemført, er således stillet, at de efter min opfattelse ikke kan klare sig.

Det ærede medlem hr. Hans Rasmussen pegede på, at man kan komme ud i store vanskeligheder. Hertil vil jeg sige, at jeg håber da ikke, vi kommer ud i større vanskeligheder, end vi er i nu med det arbejdsløshedstal på op imod 120 000, som vi registrerer i disse dage. Vi kan forhåbentlig gå ud fra, at det vil vise sig, at arbejds-

[Poul Sørensen.]

løsheden bliver mindre fremetter, ellers tegner fremtiden sig jo meget sort. I en situation, hvor der er vanskeligheder for kasserne, må de 63 mill. kr. sættes ind, eller også må kontingentet på de 63 kr. om året forhøjes, så der derved skaffes midler til veje. Det er mit synspunkt, min principielle stilling, som er ganske modsat den, det ærede medlem hr. Hans Rasmussen har gjort gældende.

Jeg har over for det ærede medlem hr. Aage Fogh i få ord klargjort, hvilken urimelighed det ærede medlem gør sig skyldig i ved at skabe politisk flertal for en arbejdsløshedslovgivning som den, vi her behandler.

Derefter vil jeg sige et par ord om kommissionens sammensætning. Jeg har aldrig hørt noget lignende som det, det ærede medlem udtalte fra denne talerstol, at det i et kommissionsarbejde skulle være afgørende for det standpunkt, som et medlem, der sidder der på sit partis vegne, indtager, hvor mange andre der var til stede i lokalet. Der skal jo ikke stemmes om noget. Det ærede medlem hr. Aage Fogh kommer i kommissionen på det radikale partis vegne med sine synspunkter, ligesom de øvrige politiske partier kommer med deres synspunkter. Jeg har ikke spor imod, at arbejdsløsheds-kasserne var rigeligt repræsenteret, det talte jeg mig selvfølgelig til rette med de politiske partier om, da kommissionen blev nedsat. Jeg havde forudgående forhandlinger med socialdemokratiet om det, idet det jo var, medens jeg havde ansvaret, at kommissionen blev nedsat. Og hvad gør dog det? Det manglede bare, at ikke de berettigede interesser skulle være repræsenteret i en kommission. I øvrigt vil jeg oplyse det ærede medlem om, at når man sidder i en kommission, er det ens egen mening, det drejer sig om, og så lader man sig ikke påvirke af, om der sidder 5 eller 8 over for én. Når vi dernæst skal tale om baggrunden for en lovgivning, så er det vel ikke kommissionens resultat, der betinger det ærede medlems eller hans partis stilling her i salen. Man må da ønske og håbe for det høje ting, at det, der sker, kun er, at kommissionen lægger sit arbejde frem til bedømmelse og videre behandling i det høje ting.

Jeg må altså fuldstændig tilbagevise de

overordentlig overraskende betragtninger, det ærede medlem gjorde gældende, og tage afstand fra den indstilling, det ærede medlem har haft i kommissionen, hvor han har følt sig trykket af at sidde sammen med kyndige ledere af arbejdsløsheds-kasser. Det har jeg ingenlunde gjort. Jeg har været uenig med disse repræsentanter i mangt og meget og gud ske lov også enig med dem i forskellige ting, men det har dog ikke ændret min mulighed for på saglig vis at gøre mit partis synspunkter gældende. Det synes jeg også det ærede medlem skulle forsøge på, hvis han i fremtiden kommer som repræsentant i en kommission. Jeg håber, at vi, hvis vi mødes i en kommission i fremtiden, begge kan have denne indstilling.

Det ærede medlem har ansvaret for, at denne lov nu bliver gennemført. Det er et stort ansvar at påtage sig, men vi kan ikke ændre noget ved det, for flertallet er jo skabt, og det må så tage ansvaret. Jeg vil gerne med disse få ord udtale min beklagelse af, at man ikke har kunnet tage et eneste skridt ad vejen mod en virkelig nyordning på arbejdsløshedslovgivningens område, og jeg kan vel næppe gøre mig håb om, at vi kan nå et stykke ad vejen under det udvalgsarbejde, som skal finde sted mellem anden og tredje behandling. Tiden vil vise det, men store forhåbninger tør man dog nok ikke nære til udvalgsarbejdet, når denne sag er gennemdebatteret her ved anden behandling.

Aage Fogh: Jeg må måske have lov til at henvise det ærede medlem hr. Poul Sørensen til at tale med sin partifælle hr. Poul Møller. Han deltog for nogle dage siden i en rundbordskonference om kommissioner og sagde efter mit skøn mange forstandige ting, som det ærede medlem kunne lære meget af, og så er jeg fri for at spilde min tid på det. Der er ganske overordentlig mange ting ved kommissioners sammensætning og arbejde, som burde være anderledes. Jeg har siddet 6 år i mælkekommissionen, 5 år i realkreditkommissionen og nu 5-6 år i arbejdsløshedskommissionen. Der spildes alt for megen tid, der samles alt for mange folk i de kommissioner. Det er min mening, og mange andre har samme opfattelse.

[Aage Fogh.]

Jeg tror, vi skulle overveje, om det ikke var bedre, at disse kommissioner ikke blev så overbelastet med specielt indstillede folk. Jeg har ikke noget som helst imod, at repræsentanter for arbejdsløsheds-kasserne er med i arbejdsløsheds-kommissionen; det er udmærkede folk, men de har jo en ganske bestemt indstilling. Der behøvede vel ikke at sidde 10 af dem i kommissionen; hvis der var 2, kunne det være, at forhandlingerne gled lettere. Jeg står altså ganske ved, hvad jeg har sagt, og de mærkværdigheder, det ærede medlem mener at have fundet i mine ord, må han selv om.

Så vidt jeg ved, har det ærede medlem ikke haft lejlighed til at stille forslag noget sted, hvor jeg ikke har været med. Vi har siddet sammen i kommissionen hele tiden og været sammen i et udvalg hele tiden, og vi har hørt en masse taler, men aldrig set noget forslag noget sted. Hvis det er spørgsmålet om opdeling i 8 grupper, det ærede medlem tænker på, så ved han lige så vel som jeg, at arbejdsgivernes repræsentanter i kommissionen klart og utvetydigt sagde, at man vidste ikke, om de 8 grupper kunne holde, eller om der skulle være 11 i stedet for, om man f. eks. skulle have udskilt landarbejderne i en gruppe; alt det var tiden endnu ikke inde til. Dette ved det ærede medlem, så den forundring, han udtrykker, er ubegrundet. Jeg skal som sagt nok tage mit ansvar, ligesom andre gør det; det har jeg ingen betænkeligheder ved.

Jeg glæder mig over, at vi får afskaffet fortsættelseskasserne og arbejdsløsheds-fonden. Jeg glæder mig over, at Arbejds-mændenes Arbejdsløsheds-kasse nu får det tilskud, den nødvendigvis må have. Jeg glæder mig over, at administrationen nu bliver kassernes eget ansvar. Der sker mange og store forbedringer, som jeg er glad for at stemme for og gerne vil tage ansvaret for at gennemføre. At det ærede medlem så har sine store betænkeligheder, må han om; men jeg glæder mig navnlig over, at det ærede medlem til sidst sagde til det ærede medlem hr. Hans Rasmussen, at der ventes mindre arbejdsløshed i den kommende tid. Det venter jeg også, og kommer vi ned under 8-9 pct. ledighed, bliver udgifterne mindre med den nye end med den gamle

ordning, og også det kan jeg være tilfreds med.

Alfred Jensen: Der har i diskussionen været peget på, at såfremt beskæftigelsen bliver bedre og ledighedsprocenten kommer ned på 8, vil staten spare penge efter den ordning, der her foreslås. Det vil jeg tro også gælder efter den bestående ordning. Det er muligt, at der spares mere ved den nye ordning, men jeg vil gerne fremhæve, hvad arbejderne og de arbejdsløse gang på gang har hævdet, at de hellere vil have arbejde end understøttelse. Det er dér, der skal sættes ind. Det er klart, at kan man bringe alle i arbejde, er der ikke noget problem med hensyn til arbejdsløsheds-kasserne. Det glæder selvfølgelig mig, ligesom det glæder andre, overmåde meget, at det ærede medlem hr. Aage Fogh spår, at arbejdsløshedstallet vil blive bragt ned, at regeringen har sat sig til opgave at fremskaffe øget beskæftigelse. Så må vi håbe, at man i hvert fald holder op med at gå forbrugsbegrænsningens vej og virkelig sætter ind på at få beskæftigelse frem dér; hvor der er hårdest brug for det.

Jeg nævnte ved første behandling de planer, man har i såvel Vest- som Nordjylland, og at bl. a. arbejdsmændene i Nordjylland går og venter på, at staten skal sætte ind på en sådan måde, at beskæftigelsen dér øges. Jeg håber, at det ærede medlem hr. Aage Foghs udtalelser er udtryk for, at man virkelig vil sætte ind, så arbejdsløshedstallet bliver bragt ned.

Jeg vil tro, at der vil være almindelig tilfredshed ikke alene blandt arbejderne, men også i andre lag af samfundet, hvis landets politik tilrettelægges sådan, at vi når frem til fuld beskæftigelse. For det kan godt fastslås, at selv om der i enkelte perioder om sommeren har været lave arbejdsløshedstal, har vi alligevel ligget med en arbejdsløshed af et sådant omfang, at den har hvilet som en knugende byrde på forskellige fag og på visse lag af arbejderklassen og dermed også på samfundet. Det er derfor, vi behandler den foreliggende sag, og det forekommer mig, at diskussionen føres af venstre og de konservative på en ganske trekantet måde.

Jeg er enig med det ærede medlem hr.

[Alfred Jensen.]

Hans Rasmussen i, at det ikke bør være de arbejdere alene, der står i arbejdsløsheds-kasserne, som bærer omkostningerne ved arbejdsløsheden. Jeg kan gå videre og sige, at jeg mener, at ikke alene lønmodtagerne in pleno, men hele samfundet skulle betale.

Det ærede medlem hr. Lorentzen siger, at staten betaler 61 pct. og de forsikrede altså kun 39. Ja men man bør ikke se bort fra, at af de 61 pct., samfundet betaler, har så sandelig også den arbejdsløse betalt sin store del, medens de, der lever af andres arbejde, kun betaler en beskedent sum til de arbejdsløse. Når man vil lave statistik af disse oplysninger, bør man se på, hvilke byrder der hviler på arbejderklassen og de arbejdsløse.

Det var jo skönt at høre om det ærede medlem hr. Poul Sørensens omsorg for arbejdsmændene og for de kvindelige arbejdere, men havde det ikke være rimeligere, om det ærede medlem i udvalget havde bedt om beregninger, hvorefter man kunne have ændret satserne i skalaen, så arbejdsmændene havde fået noget mere og Kvindernes Arbejdsløshedskasse blev holdt skadesløs. Det havde dog været bedre, men det har det ærede medlem ingen interesse for. Nej, det, der kaster sig over, er at få kasserne slået sammen, få en udligningsordning, så alle andre arbejdere end netop arbejdsmændene og nogle få andre betrængte fag skal betale noget mere. Men trods omsorgen for arbejdsmændene har det ærede medlem ikke gjort noget som helst for, at arbejdsmændene kan få den kontingentlettelse, som — det må jeg forstå på det ærede medlems udtalelser — han er indstillet på at de skal have. Han er i stand til sammen med regeringen at gennemføre en lettelse for arbejdsmændene, hvis han virkelig ville. Det er han ikke interesseret i. Lidt larm skal der laves, lidt tale om solidaritet og bebrejdelser mod arbejderne for, at der ikke vises solidaritet kasserne imellem, fordi smedene slipper billigere end arbejdsmændene.

Det er slet ikke dér, problemet ligger. Det ligger i, at samfundet ikke har gjort sin skyldighed over for arbejdsmændene, idet man hverken har skaffet beskæftigelse til dem eller givet deres kasser sådanne vilkår, at de arbejdsløse og de arbejdende

arbejdsmænd får deres kontingenter afpasset efter deres indtjeningssevne. Det ærede medlem kunne dér have gjort ikke så lidt i udvalget. Jeg er noget skuffet over, at man hverken fra den ene eller anden side har beskæftiget sig med en kontingentlettelse for arbejdsmændene. På grundlag af det talmateriale, jeg har, kan jeg ikke se, hvor meget der kan gives i lettelse, fordi jeg ikke ved, hvordan tilskuddene bliver for det kommende år, og hvilke byrder arbejdsmændene får, men jeg kan da se af det, der står i bilag 5 til lovforslaget, at arbejdsmændene ikke kan få den kontingentlettelse, som man egentlig skriver om i den foregående spalte, hvor der står, at systemet bygger på, at der ikke — uanset antallet af understøttede dage — vil blive behov for at opkræve et kontingent, der overstiger 14 gange den gennemsnitlige daglige understøttelsesudgift.

Videre står der, at kontingentet ikke skal være mere end $2\frac{1}{2}$ pct. af den årlige gennemsnitsfortjeneste ved fuld beskæftigelse. Den blev for arbejdsmændene af det ærede medlem hr. Poul Sørensen oplyst at være 8 100 kr., det kan man se i arbejdsdirektørens beretning. Det giver altså et kontingent på knap og nap 4 kr. om ugen — det ærede medlem oplyste selv, at arbejdsmændene betaler 5 kr. 55 øre om ugen, selv om de får den lettelse, der står her. Jeg er ikke klar over, om de får mere, det kan variere noget. Hvis de ikke kan komme ned på det, som man har fundet var rimeligt, hvorfor går man så ikke ind for en ændring her, når man har så stor interesse i at fremhæve arbejdsmændenes vanskeligheder? Nej, når man ikke gør mere for at nå frem til resultater, kan man ikke tage det ærede medlems forståelse for arbejdsmændenes forhold alvorligt. Jeg vil da heller ikke tro, at hans udtalelser virker på andre end den kreds, hvor det ærede medlem færdes til daglig.

Jeg hørte med interesse det ærede medlem hr. Aage Foghs forklaring på, hvorfor han havde afstedkommet, at den foreslåede ændring vedrørende brændselsordningen skulle udgå. Det ærede medlem kunne dog oplyse, hvor meget omkostningerne ville være derved, nemlig 1,2 mill. kr. Nu forstår jeg ikke, at beløbet kan være afskræk-kende; det fatter jeg ikke, når man ved,

[Alfred Jensen.]

hvordan der ruttet med penge på andre områder. Jeg kunne forstå, om det ærede medlem havde sagt, at det ville være urimeligt at hjælpe dem, der har den korte arbejdsløshed, hvis man ikke kan hjælpe dem, der har længere arbejdsløshed, og jeg tror, at hvis det ærede medlem havde ført denne problemstilling frem, kunne han have fået en ordning. Det vil jeg tro må ligge i de udtalelser, som det ærede medlem hr. Peter Ravn har fremsat. Jeg forstår ikke, når man 3 år i træk har givet en ekstrahjælp til dem, der har gået ledige i 90 dage, og når man er opmærksom på problemet, at man så ikke søger at finde frem til en bedre ordning vedrørende brændselshjælpen end denne. Det er for hvert år større og større beløb, der stilles til rådighed. Man skal gøre sig klart, at hos arbejdsmændene, der har 245 000 medlemmer, har ca. 40 pct. af medlemmerne 50 dages ledighed årligt, d. v. s. vi kommer vel op på ca. 45 pct., der kan få hjælp efter den gældende ordning. Det betyder, at man nu faktisk berøver disse mange medlemmer en ekstra brændselshjælp. Jeg overser naturligvis ikke, at en del af den arbejdsløshed, der her er tale om, også falder om sommeren, men man ser altså bort fra over 100 000 arbejdsmænd i denne forbindelse og lader uden videre forslaget falde i stedet for at finde en fornuftig løsning. Der er endda fag, hvor det er meget værre. Af murerne er over halvdelen arbejdsløse mere end 50 hverdage; det siger os dog noget om, at man ikke kan lade dette problem ligge. Jeg ved ikke, om der i det ærede medlems udtalelser ligger, at man næste år vil tage spørgsmålet op til behandling og sikre, at den ekstrahjælp, der er givet i de senere år, også på en eller anden måde kommer til udbetaling i den kommende tid. Jeg skulle hilse med tilfredshed, om man ville være opmærksom på det punkt, for de arbejdsløse har brug for de penge, der er tale om.

Den højtærede socialminister sagde, at han ikke havde fået nogen henvendelse fra arbejdsløsheds-kasserne angående virkningerne af forslaget. Det er muligt, og jeg kan naturligvis kun beklage, at de arbejdsløsheds-kasser, der kan komme i vanskeligheder efter forslaget, og som kunne have ønsket større lettelse, ikke har henvendt

sig til ministeren. Jeg kan ikke give nogen forklaring på, hvorfor de ikke har henvendt sig til ham. Det kan ikke være, fordi der ikke i forbundene er et ønske derom, for det kan man se af de udtalelser, som er vedtaget såvel på den ene som på den anden kongres. Det ville altså være i overensstemmelse med medlemmernes, med de kompetente forsamlings ønske, om man havde henvendt sig og gjort de synspunkter gældende, der er fremført på disse kompetente forsamlings møder, og som for de allerfleste forbunds vedkommende også er udtrykt i udtalelser og resolutioner. Men jeg gjorde i alt fald tinget den tjeneste sidst at læse op, hvad det var, arbejdsmændene havde besluttet på deres delegeretmøde, og det gjorde jeg netop, fordi der ikke skulle være nogen tvivl herom i tinget, og fordi man skulle tage det med i udvalget; og jeg ser ikke rettere, end at man, selv om Dansk Arbejdsmands Forbund ikke i denne omgang har henvendt sig til udvalget, alligevel burde have taget disse synspunkter med ind i overvejelserne. Jeg er afskåret fra at se, hvor meget man har drøftet dette spørgsmål i udvalget, al den stund det ikke findes omtalt i betænkningen og heller ikke er fremkommet i den mundtlige beretning fra folketingets talerstol.

Ministeren måtte afvise vort ændringsforslag til § 4, stk. 1, idet han fandt, at det ikke var heldigt at kæde gammelt og nyt sammen. Jeg deler ministerens opfattelse, og jeg ville heller ikke have stillet dette ændringsforslag, hvis man havde taget hensyn til de ønsker, der er fremkommet fra de betrængte kassers side, og hvis man havde lagt materiale frem, der godtgjorde, at ingen ville komme i vanskeligheder. Men når man ikke har gjort det, mener jeg, det er rigtigst, at man har en sådan ventil i loven, og det forekommer mig, at man burde tænke derover. Richtigst ville det naturligvis være, om man vedtog vort ændringsforslag allerede nu, men ellers må jeg anmode om, at man inden tredje behandling overvejer at sikre, at der er en ventil, således at kasser, der vil komme ud for vanskeligheder som følge af de foreslåede ændringer, får en overgangsordning, så de kan tilpasse sig; og man kan måske senere ændre loven, så de ikke vil få de vanskeligheder at slås med, som et

[Alfred Jensen.]

forringet statstilskud betyder, og de vanskeligheder, som flyder af, at kontingenterne skal forhøjes.

Hans Rasmussen: Når ydelserne til de arbejdsløshedsforsikrede lønarbejdere ikke er større, skyldes det, at der ikke er politisk mulighed for at gennemføre forslag med større økonomisk udstrækning. Dermed kan vi slå fast, at vi ikke er i stand til at komme videre i denne omgang, men at vi er kommet så langt, som vi har haft politisk mulighed for.

Jeg vil gerne endnu en gang understrege, at når det høje ting behandler et lovforslag som det foreliggende, skyldes det, at den gamle lovs rammer ikke længere var holdbare. Det er rigtigt, at arbejdsmændene ikke var i stand til at forøge deres kontingent, som til arbejdsløhedskassen alene andrager 5 kr. 55 øre pr. uge, og det måtte arbejdsmændene klart lægge frem for offentligheden. Det er indlysende, at regeringen har måttet foretage ændringer i den gamle lovgivning, men sådanne ændringer kunne man ikke blive ved at foretage det ene år efter det andet, og det er derfor, dette nye lovforslag er fremsat; man skulle herefter bedre kunne dele sol og vind lige.

Det ærede medlem hr. Poul Sørensen finder det urimeligt, at metalarbejderne tager 1,3 mill. kr. af de forøgede statsmidler, der stilles til rådighed, men det skyldes — som det mange gange har været understreget — at vi har de store sociale udgifter. Jeg vil gerne henvise til, at metalarbejderne i 1930'erne i den grad havde brugt deres midler op, at vi måtte låne en halv million kroner af staten, men vi har altså konsolideret os siden hen. Jeg synes ikke, det ærede medlem hr. Poul Sørensen og det ærede medlem hr. Lorentzen er i overensstemmelse med hinanden, for hvis vi virkelig skulle løse opgaven for metalarbejdernes vedkommende, for blot at tage et eksempel, ud fra de synspunkter, som det ærede medlem hr. Poul Sørensen har givet udtryk for, ville det i praksis betyde, at de godt 6 mill. kr., som metalarbejderne vil få i statstilskud, ville blive reduceret til ca. 2 mill. kr., eller at metalarbejderne alene skulle betale ca. 24 mill.

kr. for at bestride udgifterne til arbejdsløshedsunderstøttelserne. Det stemmer ikke med de bemærkninger, som det ærede medlem hr. Lorentzen gjorde om, at det ikke er det ærede medlems hensigt, at metalarbejdernes kontingent skulle føres op til 2 eller 2½ pct. nu. Som den højtærede socialminister bemærkede sidst, er dette forslag en fællesnævner, som er i stand til at løse spørgsmålene både til den ene og den anden side, og derfor kan vi trygt anbefale det høje tings medlemmer at stemme for det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Tilskud til de anerkendte arbejdsløhedskasser m. v.).

Ændringsforslag nr. 1 i betænkningen *vedtoges* med 77 stemmer mod 4; 43 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§ 1, således ændret, og §§ 2 og 3 *vedtoges* uden afstemning.

Ændringsforslaget uden for betænkningen af *Alfred Jensen m. fl.* (se sp. 2732) *forkastedes* med 122 stemmer mod 4; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2 i betænkningen, § 4, således ændret, og § 5 *vedtoges* uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling *vedtoges* uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Vedrørende brændselshjælp som tillæg til dagpengehjælp) [af Alfred Jensen m. fl.].

Den del af § 1, der vedrører ændringer til § 13, *forkastedes* med 123 stemmer mod 4; 1 medlem tillkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Den del af § 1, der vedrører ændringer til § 15, *forkastedes* med 123 stemmer mod 4; 1 medlem tillkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

§ 2 betragtedes som *bortfaldet* efter forkastelsen af § 1.

Lovforslaget var dermed bortfaldet.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om velfærdsforanstaltninger for søfarende.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1195, fremsættelsen i tidenden sp. 2460).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Peter Nielsen: Jeg vil gerne anbefale det foreliggende lovforslag, der tilsigter at forhøje det beløb, som Handelsflådens Velfærdsråd årlig disponerer over, med 50 pct. Fordelingen af velfærdsafgiften bliver procentvis uforandret, idet rederne og søfolkene hver betaler 25 pct. af forhøjelsen og staten resten. Hidtil har Velfærdsrådet haft et beløb på ca. 400 000 kr. årlig til rådighed, og det foreslås nu forhøjet til 600 000 kr. Statens andel vil altså stige med ca. 100 000 kr. Det kan næppe forventes, at beløbet vil stige yderligere, da søfolkene antal, grundet på overgangen til større skibe, ikke er stigende, og statens tilskud afhænger af, hvor mange søfolk der er i stand til at indbetale til Velfærdsrådet.

Der kan næppe være betænkeligheder

over for det øgede tilskud, når det ses i relation til, hvad der ydes til andre befolkningsgruppers kulturelle udvikling. Søfolkene har ikke lejlighed til i samme grad som den øvrige befolkning at nyde godt af samfundets kulturelle institutioner, men de betaler skat dertil ligesom alle andre. Skibsfarten sejler årlig store beløb hjem, så det er kun en beskednen kompensation, der gennem denne lovgivning ydes søens folk.

I de senere år har man inden for Handelsflådens Velfærdsråd fået en nydannelse, nemlig en søfartsservice, der driver sin virksomhed i København, Ålborg og Nørresundby. Den har været en ubetinget succes og har betydet meget såvel for danske som for udenlandske søfolk. Der er af de mennesker, som har udført dette arbejde, gjort en yderst påskønnelsesværdig indsats; men det er beklageligt, at deres virke hidtil har måttet være baseret på ret usikre økonomiske forhold, idet man har været afhængig af private og kommunale tilskud, som må søges hvert år. Det er mit håb, at de forøgede midler, som Handelsflådens Velfærdsråd nu får at arbejde med, vil skabe større økonomisk tryghed for denne søfartsservice, og at man eventuelt vil kunne udvide den til også at omfatte andre end de tre nævnte havne.

Da søfolkene og redernes organisationer har tiltrådt, at deres tilskud forhøjes med 50 pct., således at det enkelte rederi og hver enkelt sømand fremtidig indbetaler 3 øre pr. dag mod før 2 øre, kan der næppe være noget til hinder for, at staten forhøjer sit tilskud tilsvarende.

Jeg anbefaler lovforslaget.

Skov Jørgensen: Til gennemførelsen af det foreliggende lovforslag om en ajourføring af tilskuddene til velfærdsforanstaltninger for søfarende vil venstre gerne medvirke.

Når loven nu igen efter 10 års forløb drøftes her i tinget, rejser sig helt naturligt det spørgsmål: hvilke erfaringer er der gjort indtil nu? Vi vil med interesse se frem